

**AZYL A MIGRÁCIA DO EURÓPSKEJ ÚNIE:
PREVENCIA NELEGÁLNEJ MIGRÁCIE**

PATRIOTS
FOR EUROPE FOUNDATION

PATRIOTS

FOR EUROPE FOUNDATION

The Patriots for Europe Foundation
is party funded by the European
Parliament and bears full
responsibility for this publication.
This publication is not for sale.

Obsah

ÚVOD

PREHLAD POSTOJA EÚ K PREDCHÁDZANIU NEOPRÁVNEJ MIGRÁCIE A PAŠOVANIA MIGRANTOV

Právny rámec

Europol

Nové nariadenie Europolu 2022/991, ktorým sa mení a
doplňa nariadenie (EÚ) 2016/794

Európska multidisciplinárna platforma proti trestným
hrozbám – EMPACT

Európske centrum pre pašovanie migrantov – EMSC

Navrhované úpravy a ich vplyv

Primárna kritika zmien Europolu

Riadenie migrácie

PAKT O MIGRÁCII A AZYLE

Pakt EÚ o migrácii a azyle – jeho výzvy a obmedzenia

Politické pozadie a obmedzenia dohody

ZÁVER

ZDROJE

Zdroj fotografie na obálke: EU Pulse

ÚVOD

Inštitúcie a sociálne a kultúrne iniciatívy EÚ sa sústreďujú najmä na riešenie nelegálnej migrácie a s ňou súvisiaceho organizovaného zločinu, vrátane prevádzachstva. Problematika nelegálnej migrácie sa v krajinách EÚ stala naliehavejšou v dôsledku viacerých faktorov. Patria sem zvýšené obavy o bezpečnosť po teroristických útokoch v USA, Veľkej Británii, Francúzsku a Španielsku, diskusie o účinnosti európskych modelov multikulturalizmu, ktoré niekedy vykazujú islamofóbne tendencie, a najmä hospodársky pokles po roku 2008. V tomto období došlo v mnohých európskych krajinách k poklesu životnej úrovne a miera nezamestnanosti dosiahla úroveň, aká nebola zaznamenaná od 30. rokov 20. storočia. Za týchto okolností sa ekonomickí migranti z arabských, prevažne moslimských, štátov v Stredomorí logicky stali hromozvodom pre obavy a nespokojnosť európskej verejnosti, na čo museli reagovať členské štáty a Európska únia (Brtnický, 2016).

Podľa údajov z roku **2013** bolo v členských krajinách EÚ 23 miliónov imigrantov z územia mimo EÚ. Z tohto počtu **9,3 milióna** pochádza zo susedných krajín, t. j. približne 40 % z celkového počtu prisťahovalcov z tretích krajín. Asi 70 % je v južnom susedstve, konkrétne v krajinách arabského Stredomoria a v Turecku (Fargues, 2013: 5). Oblasť južného a východného Stredomoria je nepochybne

jedným z najväčších zdrojov migrácie do EÚ a je isté, že tomu tak bude aj v nasledujúcich rokoch. Nelegálnu migráciu určite posilní rozpad štátnej moci v Líbyi a oveľa menej drastický, ale podobný vývoj v Tunisku a Egypte. Nemalý vplyv má aj konflikt v Sýrii. Podľa údajov OSN zo septembra 2013 utieklo zo Sýrie do susedných krajín viac ako dva milióny ľudí, ktorí sú nútení žiť vo veľmi dočasných podmienkach v Iraku, Jordánsku, Libanone a Turecku (Agentúra OSN pre utečencov, 2013). Mnohí z nich sa snažia dostať nelegálne do členských krajín EÚ, najmä do Talianska a po súši do Bulharska a Grécka. Arabské Stredomorie je nielen zdrojom migrácie, ale aj dôležitou tranzitnou trasou pre nelegálnych migrantov z krajín subsaharskej Afriky a strednej a južnej Ázie, čo posilňuje migračný tlak smerom na sever (EÚ) (Brtnický, 2016).

Po 10 rokoch, 1. januára **2023**, malo **27,3 milióna** občanov nečlenských krajín bydlisko v členskom štáte EÚ, čo predstavuje 6,1 % populácie EÚ. V porovnaní s predchádzajúcim rokom to predstavuje nárast o 3,5 mil. Okrem toho 13,9 milióna osôb žijúcich v jednom z členských štátov EÚ k 1. januáru 2023 boli občanmi iného členského štátu EÚ. V absolútnom vyjadrení sa najväčší počet cudzích štátnych príslušníkov žijúcich v členských štátoch EÚ k 1. januáru 2023 zistil v Nemecku (12,3 milióna), Španielsku (6,1 milióna), Francúzsku (5,6 milióna) a Taliansku (5,1 milióna). Cudzinci v týchto štyroch členských štátoch spolu predstavovali 70,6 % z celkového počtu cudzích štátnych príslušníkov žijúcich v

EÚ, pričom rovnaké štyri členské štáty mali 57,9 % podiel na populácii EÚ. V relatívnom vyjadrení členským štátom EÚ s najvyšším podielom cudzích štátnych príslušníkov k 1. januáru 2023 bolo Luxembursko, kde cudzinci tvorili 47,4 % z celkového počtu obyvateľov. Vysoký podiel cudzincov (viac ako 10 % obyvateľov s trvalým pobytom) bol zaznamenaný aj na Malte (25,3 %), Cypre (19,9 %), Rakúsku (18,8 %), Estónsku (17,3 %), Nemecku (14,6 %), Írsku (14,4 %), Lotyšsko (13,9 %), Belgicko (13,5 %), Španielsko (12,7 %) a Dánsko (10,5 %). Naproti tomu cudzinci predstavovali menej ako 3 % populácie v Rumunsku (1,1 %), na Slovensku (1,1 %), v Poľsku (1,2 %), Bulharsku (1,3 %), Chorvátsku (1,8 %) a Maďarsku (2,4 %). (Eurostat, 2024).

V roku **2022** prišlo do EÚ **5,1 milióna** prisťahovalcov z **krajín mimo EÚ** a 1,5 milióna ľudí, ktorí predtým mali bydlisko v jednom členskom štáte EÚ, migrovalo do iného členského štátu. Ak vezmeme do úvahy, že do členského štátu EÚ migrovalo aj 0,4 milióna ľudí s neznámou krajinou predchádzajúceho pobytu, v roku 2022 to predstavuje celkovo 7,0 milióna príchodov v dôsledku medzinárodného prisťahovalectva. Na druhej strane asi 2,7 milióna ľudí emigrovalo do iného členského štátu EÚ alebo do krajiny mimo EÚ. Z nich približne 1,0 milióna ľudí údajne opustilo členský štát EÚ, aby sa presťahovalo do krajiny mimo EÚ. Na porovnanie, v roku 2021 sa odhaduje, že 2,4 milióna prisťahovalcov do EÚ z krajín mimo EÚ a 1,4 milióna ľudí, ktorí predtým mali bydlisko v jednom

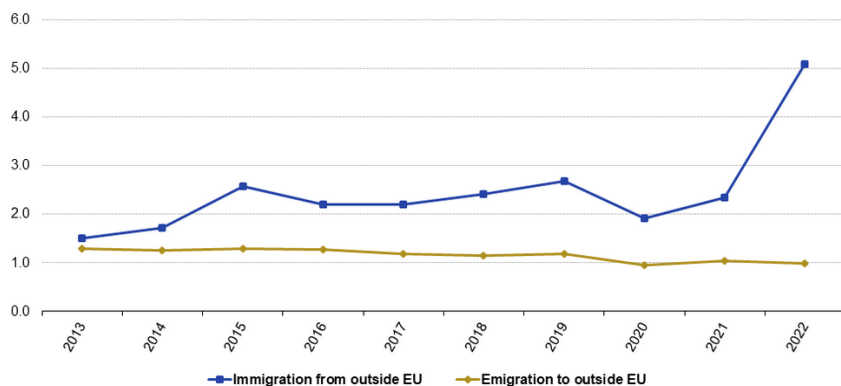
členskom štáte EÚ, migrovalo do iného členského štátu. Približne 1,0 milióna ľudí emigrovalo z EÚ do krajiny mimo EÚ v roku 2021. Pred začiatkom pandémie COVID-19 v roku 2019 bolo do EÚ podľa odhadov 2,7 milióna prisťahovalcov z krajín mimo EÚ a 1,4 miliónov ľudí, ktorí predtým mali bydlisko v jednom členskom štáte EÚ, migrovalo do iného členského štátu. V roku 2019 emigrovalo z EÚ do krajiny mimo EÚ približne 1,2 milióna ľudí.

Zdroj: Parliamentary Assembly

Immigrants from outside EU and emigrants to outside EU, EU, 2013–2022

(million)

Note: Cyprus (2013-2019) migration data include the United Kingdom in the composition of the EU. Bulgaria, Poland, Portugal, Slovakia, Finland, Sweden and Liechtenstein did not include refugees from Ukraine who benefit from temporary protection in their population and migration statistics.

Source: Eurostat (online data codes: migr_imm5prv, migr_imm12prv, migr_emi3nxt and migr_emi5nxt)

eurostat

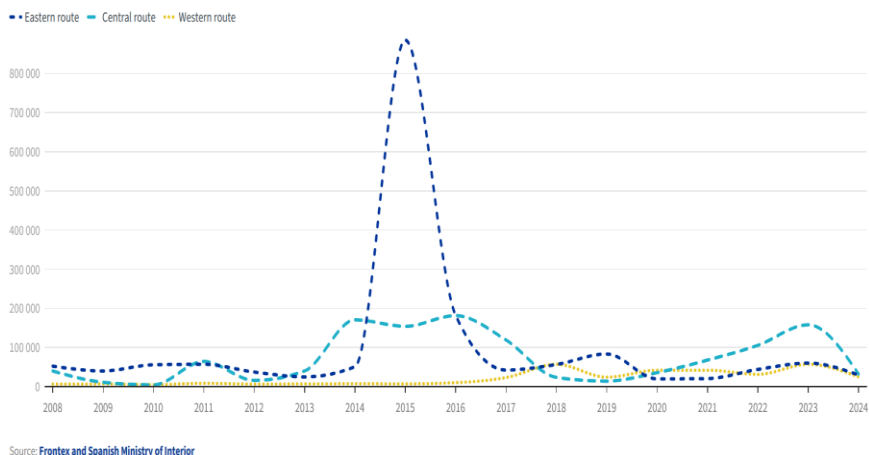
Tabuľka č.1: Pristáhovalci z krajín mimo EÚ a emigranti mimo EÚ, EÚ, 2013–2022

(v miliónoch) Zdroj: Eurostat ([migr_imm12prv](#)) a ([migr_emi5nxt](#))

Západobalkánska trasa, ktorá odkazuje na nepravidelné príchody do Európskej únie cez západný Balkán, a to aj cez krajiny ako Albánsko, Bosna a Hercegovina a Srbsko, okrem iných v subregióne, zaznamenala od roku 2018 zvýšený počet príchodov. byť hlavným tranzitným uzlom s takmer 121 000 registráciami v roku 2022. Po príchode na západný Balkán sú najpoužívanéjšie trasy cez Severné Macedónsko, Srbsko a potom priame pokusy o prechod do Európskej únie cez maďarské hranice. Medzi tri najväčšie

národnosti prichádzajúce na Balkán patria Afganci, Sýrčania a Pakistanci. Tranzitné obdobie migrantov prechádzajúcich cez západný Balkán bolo v roku 2022 kratšie, pričom mnohí strávili v každej krajine menej dní v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Ostatné nebalkánske krajiny v subregióne, ako napríklad Bielorusko, boli v posledných rokoch tiež tranzitnými oblasťami pre migrantov, ktorí sa pokúšali dostať do Európskej únie, pričom niektoré poukazovali na využívanie nelegálnych migrantov ako politickej zbrane a páky (tzv. inštrumentalizácia“ migrantov) (IOM, OSN Migrácia, 2024).

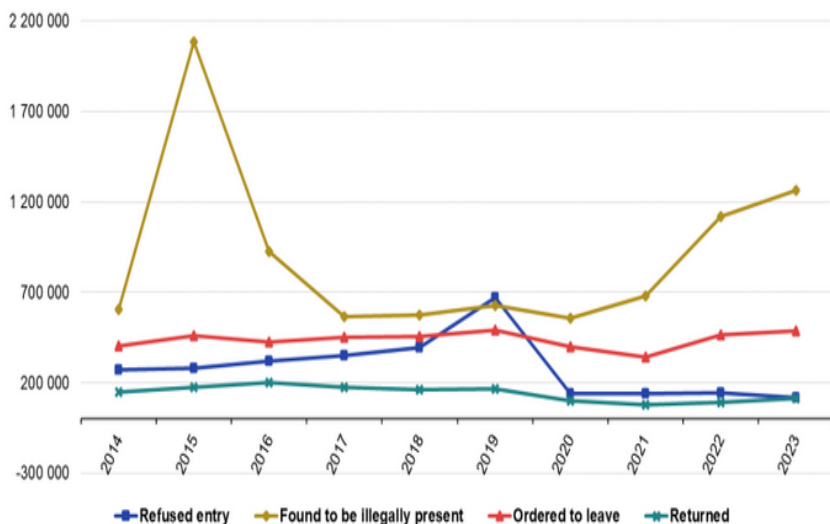
Nepravidelné príchody do EÚ – 2008-2024. Údaje do júla 2024. Západná trasa sa vzťahuje na trasy zo západného Stredomoria a západnej Afriky.

Podľa Eurostatu najnovšie údaje ukazujú, že **118 935** občanom z krajín mimo EÚ bol v roku 2023 odmietnutý vstup do EÚ na jednej z jej vonkajších hraníc, čo je pokles o 16,5 % v porovnaní s 2022. Zistilo sa, že nelegálne sa v EÚ zdržiavalo **1,265 milióna občanov z krajín mimo EÚ** v roku 2023, čo je nárast o **12,9 % v porovnaní s rokom 2022**. V roku 2023 bolo **484 160** občanom z krajín mimo EÚ nariadené opustiť územie EÚ, čo predstavuje nárast o **3,8 % v porovnaní s rokom 2022**. **111 185** občanov z krajín mimo EÚ sa vrátilo na základe príkazu opustiť územie EÚ v roku 2023 o **25,1 % v porovnaní s rokom 2022**.

Third-country nationals subject to the enforcement of immigration legislation in EU Member States, 2014-2023

(number of persons)

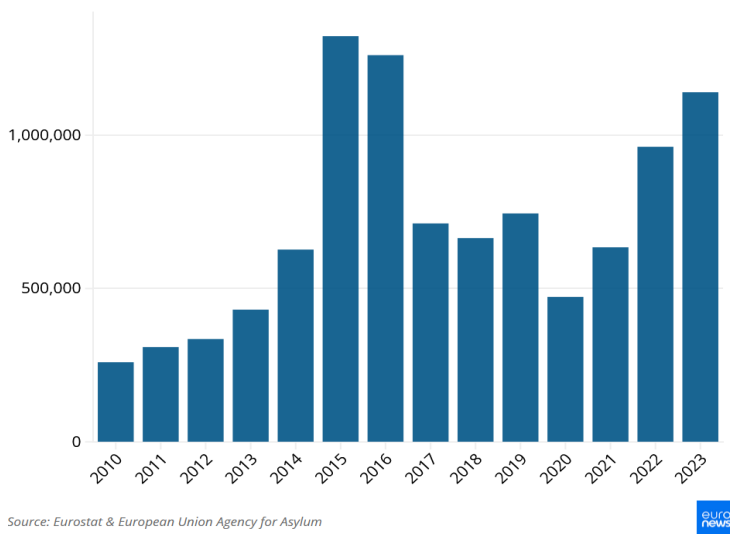
Source: Eurostat (online data codes: migr_eirfs, migr_eipre, migr_eiord, migr_eirtn, migr_eiord1 and migr_eirtn1)

eurostat

Zdroj: Eurostat ([\(migr_eirfs\)](#), ([\(migr_eipre\)](#), ([\(migr_eiord1\)](#) and ([\(migr_eirtn1\)](#))

Od roku 2020 má počet odopretí vstupu a návratov podobný stabilizačný trend. V rovnakom období **vzrástol** počet občanov s nelegálnym pobytom v krajinách EÚ **takmer o 27,0 %**. Počet rozhodnutí o návrate (príkazov na odchod) v roku 2023 je **druhý najvyšší od roku 2014** (Eurostat, 2024).

Žiadosti o azyl 2010-2023 podané v EÚ a pridružených krajinách Schengenu.

Okrem pašovania ľudí existuje aj **pašovanie drog**. Problematika výroby a pašovania drog do krajín EÚ sa v skúmanej oblasti najviac dotýka Maroka. Pre svoju geografickú blízkosť k európskym pórovitým brehom a vlastnú veľkovýrobu hašiša je

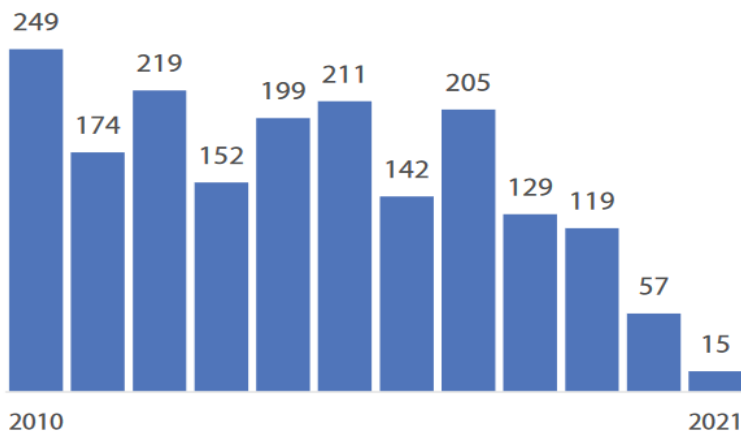
najdôležitejším cieľom v boji proti výrobe a pašovaniu drog z krajín arabského Stredomoria. Maroko je najväčším svetovým exportérom hašiša a na európsky trh dodáva okolo 70 % celkovej spotreby, na druhej strane Španielsko je krajinou, kde je zachytené a zničené najväčšie množstvo tejto drogy (World Customs Organization, 2011). Aj Maroko je súčasťou jednej z trás, ktorými sa kokaín z Latinskej Ameriky dostáva do Európy. Napriek niekoľkým veľmi medializovaným protidrogovým kampaniam marockých úradov je kráľovstvo neúspešné v boji proti výrobcovi a pašerákovi drog, najmä na severe krajiny v okolí pohoria Rif. Je veľmi pravdepodobné, že najvýznamnejší narkobaróni fungujú v režime tichých dohôd s úradmi, ktoré z pohľadu štátu obmedzujú negatívne dopady tohto „obchodu“ a prinášajú ďalší zdroj finančnej renty vo vysoko klientelistickom prostredí marockej politiky a ekonomiky (Ketteer, 2001).

Nelegálna migrácia nie je spojená len s prevádzacstvom migrantov a inými druhmi vykorisťovania už aj tak zraniteľných ľudí, ale existuje aj **riziko, že teroristi využívajú nelegálne migračné trasy na tajný vstup do EÚ**. Okrem toho môže veľký prílev neregulárnych migrantov zaťažiť azylové systémy alebo systémy sociálneho zabezpečenia, predstavovať problémy z hľadiska integrácie alebo dokonca viesť k nedemokratickému a diskriminačnému správaniu. Prevencia a boj proti prevádzacstvu migrantov a súvisiacej trestnej činnosti je preto jednou z kľúčových

priorít opatrení EÚ proti nelegálnej migrácii a organizovanému zločinu (Luyten, 2024: 2; Luyten – Rossi, 2022).

Terorizmus v EÚ zďaleka nie je novým fenoménom: viaceré členské štáty EÚ (ako Francúzsko, Taliansko, Španielsko a Spojené kráľovstvo) majú dlhú históriu boja proti domácim teroristickým skupinám. Od útokov na pôdu Spojených štátov (USA) z 11. septembra 2001 sa však teroristická hrozba rozvinula do globálnejšieho rozsahu. Výskum ukazuje, že v rokoch 2000 až 2018 prišlo o život pri teroristických útokoch v EÚ 753 ľudí a 1 115 občanov EÚ sa stalo obeťou terorizmu v krajinách mimo EÚ. V rokoch 2010 až 2021 sa v EÚ odohralo 1 871 teroristických útokov (pozri Tabuľka 1).

Figure 1 – Terrorist attacks in the EU, 2020-2021

Zdroj údajov: Europol, správy TE-SAT 2011-2022

Napriek zjavnému poklesu teroristických incidentov za posledných pár rokov zostáva terorizmus kľúčovou hrozbou pre vnútornú bezpečnosť EÚ, čo dokazujú každoročné hodnotenia Agentúry EÚ pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol). Zložitosť tejto hrozby možno ilustrovať na vývoji džihádistického terorizmu, ktorý je v popredí programu boja proti terorizmu EÚ už viac ako dve desaťročia (Bakowski, 2023: 2).

Podľa Európskej parlamentnej výskumnej služby (EPRS) dosiahli **nelegálne prekročenia hraníc do EÚ najvyššiu úroveň od roku 2016**, čo viedlo k zvýšenému dopytu po službách, ktoré uľahčujú migráciu. Viac ako 90 % jednotlivcov prekračujúcich vonkajšie hranice EÚ bez povolenia sa spolieha na pašerákov migrantov. Tento **nárast dopytu** nie je spôsobený len jednotlivcami v zúfalej situácii, ktorí hľadajú útočisko alebo lepšie ekonomické príležitosti v EÚ, ale aj zvýšenými ťažkosťami pri prekračovaní hraníc v dôsledku prísnejších kontrol. Siete prevádzachov migrantov sa stali v reakcii na ne aktívnejšie. Obchod s **pašovaním migrantov** je lukratívny, s nízkym rizikom pre pašerákov a bez potreby veľkých zdrojov. Je to spôsobené predovšetkým finančnými motívmi. Počas vrcholiacej migračnej krízy v roku 2015 **tieto zločinecké siete vygenerovali odhadom 3 až 6 miliárd eur** (Luyten, 2024: 2).

Pašerácke siete zohrávajú kľúčovú úlohu pri umožňovaní pokusov dostať sa do severnej, západnej a južnej Európy, pričom často účtujú vysoké poplatky a zároveň vystavujú migrantov množstvu rizík a zneužívania. Niektoré štáty mimo Európskej únie boli v posledných rokoch obviňované aj z toho, že podporujú a dokonca uľahčujú nelegálnu migráciu do subregiónu, pričom migrantov využívajú ako páku alebo pešiakov na politické ciele. V reakcii na to Európska komisia predložila návrh na riešenie situácií, keď štátni aktéri umožňujú nelegálnu migráciu na politické účely s cieľom destabilizovať Európsku úniu a umožňujú členským štátom *„odchýliť sa od svojich povinností podľa azylového práva Európskej únie v situáciách inštrumentalizácie migrácie“*. Návrh bol kritizovaný organizáciami občianskej spoločnosti, pričom niektorí tvrdili, že je podobný zrušeniu azylu v Európe tým, že umožňuje členským štátom možnosť prihlásiť sa a odhlásiť sa zo Spoločného európskeho azylového systému (CEAS) (IOM, OSN pre migráciu, 2024).

Pašeráci migrantov sú obzvlášť prispôsobiví, neustále menia svoje trasy a metódy, aby sa vyhli zajatiu, pričom sú zapojení do rôznych kriminálnych aktivít vrátane podvodov s dokladmi a obchodovania s ľuďmi. Tieto siete sú čoraz sofistikovanejšie, profesionálnejšie a náchylnejšie k násiliu (Luyten, 2024: 2). Neregulárna migrácia zostáva jednou z najvýznamnejších

migračných výziev pre krajiny v subregióne a naďalej ju charakterizujú zmiešané migračné toky, často s pomocou dobre zavedených sietí prevádzачov. V kalendárnom roku **2022** došlo k najväčšiemu počtu neregulárnych príchodov od roku 2016 s viac ako **189 000 príchodmi** do Európy po súši a po mori. Zatiaľ čo v čase vrcholiacej pandémie COVID-19 v roku 2020 došlo k celkovému poklesu nelegálneho prekračovania hraníc, v roku 2021 došlo k nárastu počtu príchodov a k ďalšiemu nárastu v roku 2022. Najväčší počet nelegálnych príchodov v roku 2022 pochádzal z Egypta (takmer 21 800), Sýrskej arabskej republiky (takmer 21 000), Tuniska (vyše 18 000) a Afganistanu (viac ako 18 000) IOM, migrácia OSN, 2024).

Hoci migranti zapájajú pašerákov podľa vlastného uváženia, čelia značným rizikám vrátane možnosti smrti, vážneho ublíženia na zdraví alebo vykorisťovania. Pašeráci sa často uchylujú k násiliu alebo vyhrážkam, aby zabezpečili platbu alebo dodržiavanie predpisov. **Nebezpečné metódy používané na prepravu migrantov viedli od roku 2014** k viac ako 60 000 úmrtiam alebo zmiznutiam, ako uvádza Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM). EÚ čelí rôznym výzvam súvisiacim s neregulárnou migráciou vrátane obáv o bezpečnosť a ochranu, sociálno-ekonomických vplyvov a možnosti využitia trás neregulárnej migrácie teroristami. Veľký počet neregulárnych migrantov môže zaťažiť azylové systémy a systémy sociálneho zabezpečenia,

skomplikovať integračné úsilie a prispieť k antidemokratickým a diskriminačným reakciám. Riešenie a prevencia prevádzačstva migrantov a súvisiacej trestnej činnosti je **kritickou prioritou EÚ v jej úsilí bojovať proti nelegálnej migrácii a organizovanému zločinu** (Luyten, 2024: 2).

Zdroj: Reuters

PREHLAD POSTOJA EÚ K PREDCHÁDZANIU NELEGÁLNEJ MIGRÁCIE A PAŠOVANIA MIGRANTOV

„Pašovanie migrantov je kriminálny biznis v hodnote miliardy eur na úkor tých najslabších. Chceme zastaviť pašerákov a Europol v tom môže zohrať dôležitú úlohu.“

Annelies Verlinden, belgická ministerka vnútra

Zdroj: EU Law Analysis

S cieľom zlepšiť kontroly na vonkajších hraniciach Komisia podniká rôzne opatrenia na predchádzanie nelegálnej migrácii tým, že zabezpečí, aby každá krajina EÚ kontrolovala svoju vlastnú časť vonkajších hraníc EÚ. Opatrenia Komisie sa zameriavajú aj na posilnenie účinnosti systému riadenia migrácie EÚ a na zabezpečenie dodržiavania základných práv migrantov. Medzi takéto opatrenia patria legislatívne opatrenia, z ktorých niektoré sú už prijaté a v súčasnosti sa vykonávajú, zatiaľ čo o iných zákonodarcovia naďalej diskutujú. (t. j. Rada a Európsky parlament). Patria sem:

- posilnenie mandátu agentúry FRONTEX s cieľom zvýšiť jej účinnosť na vonkajších hraniciach,
- vytvorenie hodnotiaceho mechanizmu na overenie správneho uplatňovania schengenských pravidiel,
- zintenzívnenie koordinácie medzi orgánmi hraničného dozoru (prostredníctvom Európskeho systému hraničného dozoru – EUROSUR), ako aj zváženie uskutočniteľnosti vytvorenia európskeho systému pohraničnej stráže a
- stanovenie pravidiel pre dozor nad vonkajšími námornými hranicami v kontexte operačnej spolupráce koordinovanej agentúrou FRONTEX (Európska komisia, 2024).

Za posledných niekoľko rokov sa dosiahol významný pokrok v zlepšovaní spolupráce medzi členskými štátmi v záujme lepšieho zdieľania informácií a minimalizácie operačného priestoru pre

teroristov a závažných zločincov. Dosiahlo sa to prepracovaním celkovej štruktúry informačných systémov pre spravodlivosť a vnútorné veci (SVV) v záujme lepšej interoperability. Po niekoľkých teroristických útokoch v EÚ sa v roku 2017 posilnil legislatívny rámec pre boj proti terorizmu a výmenu informácií (Bakowski, 2023).

Právny rámec

Na riešenie nelegálnej migrácie a boj proti prevádzačstvu migrantov vytvorila EÚ komplexný **právny rámec** vrátane „balíka sprostredkovateľov“ z roku 2002, ktorý pozostáva zo smernice Rady 2002/90 (EUR-Lex, 2002) a Rámcového rozhodnutia Rady 2002/946. /SVV(EUR-Lex, 2002). Cieľom týchto nástrojov je jednotná definícia pašovania ľudí a zosúladenie vnútroštátnych trestných systémov. Napriek tomuto úsiliu čelil balík sprostredkovateľov kritike za nedostatočnú právnu jasnosť a nejednotné uplatňovanie v členských štátoch. Boj proti pašovaniu migrantov sa stal prioritou po migračnej kríze v roku 2015 a stredomorských tragédiách. V súlade s **Paktom o migrácii a azyle** Európska komisia vydala usmernenie o implementácii Pravidiel EÚ o vymedzení a predchádzaní napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a pobytu (C(2020) 6470 FINAL). Pripomína, že právo EÚ neumožňuje kriminalizáciu humanitárnej činnosti, ktorá je nariadená

zákonom, a vyzýva členské štáty, aby rozlišovali medzi činnosťami vykonávanými na účely humanitárnej pomoci a činnosťami, ktorých cieľom je uľahčiť nelegálny vstup alebo tranzit, s cieľom vylúčiť prvé z kriminalizácie (Európska komisia, 2024).

Počet nelegálnych migrantov vstupujúcich do EÚ dosiahol v roku 2015 bezprecedentnú úroveň a zostal vysoký aj v roku 2016. V roku 2016 krajiny EÚ hlásili nových príchodších z Afriky, Blízkeho východu a Ázie, z ktorých mnohí sa obrátili na zločinecké siete prevádzáčov so žiadosťou o pomoc. Aby sa predišlo vykorisťovaniu migrantov zločineckými sieťami a znížili sa stimuly pre neregulárnu migráciu, **Európska agenda pre migráciu a Európska agenda pre bezpečnosť** určili boj proti prevádzáčstvu migrantov za prioritu (Európska komisia, 2024). Prístup EÚ, ktorý zahŕňa migráciu, bezpečnosť a vonkajšie vzťahy viedol k prijatiu akčného plánu na roky 2015 – 2020 proti prevádzáčstvu migrantov. Napriek odolnosti sietí prevádzáčov pokračuje EÚ vo svojom úsilí prostredníctvom stratégie bezpečnostnej únie na roky 2020 – 2025, stratégie proti organizovanému zločinu na roky 2021 – 2025 a nového Paktu o migrácii a azyle (COM, 2015).

Komisia prijala 29. septembra 2021 obnovený **Akčný plán EÚ proti prevádzáčstvu migrantov na obdobie rokov 2021 – 2025**. Posilňuje operačnú spoluprácu a výmenu informácií medzi krajinami EÚ a orgánmi EÚ na presadzovanie práva s cieľom vyšetrovať a stíhať siete prevádzáčov migrantov. Zahŕňa oblasti ako

finančné vyšetovanie, vymáhanie majetku, podvody s dokladmi a digitálne pašovanie. Obnovený **Akčný plán EÚ** prijíma komplexný prístup a usiluje sa o ešte užšiu spoluprácu s partnerskými krajinami na migračných trasách do EÚ. Obnovený Akčný plán EÚ vychádza z úspešných opatrení, ktoré sa začali prostredníctvom Akčného plánu EÚ proti prevádzačstvu na obdobie rokov 2015 – 2020 (Európska komisia, 2024). Obnovený Akčný plán EÚ proti prevádzačstvu migrantov na roky 2021 – 2025 sa zameriava na posilnenie spolupráce s partnerskými krajinami, a medzinárodných organizácií, zavádzanie právnych rámcov a sankcionovanie pašerákov, predchádzanie vykorisťovaniu a zabezpečovanie ochrany migrantov, posilňovanie spolupráce a podpora práce orgánov činných v trestnom konaní a súdnictva s cieľom reagovať na nové výzvy a zlepšovanie vedomostí o spôsobe fungovania prevádzačov. V roku 2022 Európska komisia zverejnila konkrétne akčné plány na riešenie nelegálnej migrácie na najfrekventovanejších námorných a pozemných trasách, v centrálnom Stredozemnom mori, v západnom Stredozemnom mori, v Atlantiku a na západnom Balkáne, ktoré uprednostňujú opatrenia na boj proti prevádzačstvu migrantov.

V marci 2023 Komisia zaviedla historicky prvú viacročnú strategickú politiku v oblasti európskeho integrovaného riadenia hraníc, ktorú má v priebehu nasledujúcich piatich rokov vykonávať **Agentúra EÚ pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)**. Poskytuje koordinovaný rámec na zabezpečenie toho, aby sa všetky

činnosti členských štátov a príslušných agentúr EÚ, od hraničného dozoru cez boj proti pašovaniu až po návraty, riadili rovnakým súborom spoločných zásad a prinášali hmatateľné výsledky v praxi (Luyten, 2024: 3).

V pravidlách proti obchodovaniu s ľuďmi a v Smernici o sankciách zamestnávateľov sa uvádza, že migranti v nelegálnej situácii sú zraniteľnejší voči práci a iným formám vykorisťovania. Obchodovanie s ľuďmi je odlišný, no vzájomne prepojený trestný čin a EÚ zaviedla prísnejšie pravidlá pre konanie proti zločincom zapojeným do obchodovania s ľuďmi. Pravidlá EÚ zabezpečujú, aby obeť obchodovania s ľuďmi mali prístup k pomoci vrátane možnosti prechodného pobytu v EÚ, keď spolupracujú s orgánmi presadzovania práva alebo v prípade tých členských štátov, ktoré to predpokladajú, bez ohľadu na ich spoluprácu. EÚ tiež monitoruje implementáciu Smernice o sankciách voči zamestnávateľom, pričom zabezpečuje, aby zamestnávatelia, ktorí zamestnávajú neregulárnych migrantov, boli primerane sankcionovaní a aby si neregulárni migranti mohli uplatniť svoje práva na vrátenie miezd a sociálnych príspevkov.

Oznámenie o smernici o sankciách voči zamestnávateľom bolo prijaté 29. septembra 2021, zaoberá sa praktickou implementáciou Smernice a identifikuje opatrenia na posilnenie jej implementácie so zameraním na tri hlavné akcie: sankcie voči zamestnávateľom, opatrenia na ochranu práv neregulárnych

migrantov a inšpekcie. **Nariadenie o vytvorení Európskej siete imigračných styčných dôstojníkov (sieť ILO)** ako súčasť akčného plánu EÚ proti prevádzachtvu migrantov (2015 – 2020) navrhla Komisia a spoluzákonnodarcovia ho prijali v roku 2019 s cieľom zintenzívniť spoluprácu medzi styčnými dôstojníkmi Európskej komisie, agentúrami EÚ a členskými štátmi, ktoré sú nasadené v tretích krajinách. Sieť ILO sa zameriava na zlepšenie výmeny informácií o migrácii prostredníctvom koordinovaného prístupu v spolupráci s orgánmi tretích krajín. Činnosť ILO má veľký význam pri predchádzaní nelegálnej migrácie, boji proti prevádzachtvu, uľahčovaní readmisie neregulárnych migrantov a uľahčovaní legálnych ciest do EÚ (Európska komisia, 2024).

Europol

Europol tiež zohráva kľúčovú úlohu pri podpore operačnej spolupráce členských štátov prostredníctvom bezpečnej výmeny informácií, odborných znalostí a analytickej podpory. Agentúra zriadila Európske centrum pre závažnú organizovanú kriminalitu (ESOCC), do ktorého sa v roku 2016 začlenilo Európske centrum pre pašovanie migrantov (EMSC). Postihuje trestnú činnosť súvisiacu s prevádzachtvom migrantov a koordinuje kolektívnu reakciu presadzovania práva na rozklad organizovaných zločineckých sietí zapojených do prevádzachtva migrantov a obchodovania s ľuďmi. Spoločný operačný tím Europolu (JOT)

Mare, námorné stredisko vedené spravodajskými službami, ktoré sa venuje boju proti pašerákom migrantov v Stredozemnom mori, je nevyhnutnou súčasťou EMSC. Jednotka Europolu pre nahlasovanie cez internet podporuje vyšetrovanie v digitálnej oblasti a pomáha predchádzať prevádzacstvu migrantov monitorovaním obsahu online a odkazovaním stránok spojených so sieťami zločineckých prevádzach migrantov na príslušné online platformy na odstránenie. Mandát Europolu bol posilnený v roku 2022, čo Agentúre umožnilo posilniť svoje odborné znalosti a operačné kapacity s cieľom lepšie podporovať členské štáty v boji proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti a terorizmu. Mandát tiež posilnil rámec ochrany údajov Europolu a dohľad nad Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov (EDPS) (Luyten, 2024: 3).

Všeobecný účel Europolu definovaný na jeho webovej stránke hovorí, že Europol počúva, čo členské štáty EÚ potrebujú, a analyzuje trendy kriminality v EÚ. Agentúra podporuje vyšetrovania iniciované členskými štátmi, hoci úradníci Europolu nikdy nezatknu občanov ani nepodnecujú vyšetrovanie. Práca Europolu zvyčajne pozostáva z riešenia trestných činov, ktoré si vyžadujú medzinárodný prístup a spoluprácu medzi niekoľkými krajinami v rámci EÚ aj mimo nej. Rozhodnutie o tom, ktoré zločiny sa majú uprednostniť, určuje EMPACT (Europol, 2024).

Europol sa riadi článkom 88 Zmluvy o fungovaní EÚ (ZFEÚ). V tomto článku sa vymedzuje poslanie Europolu, a to

„prevencia a boj proti závažnej trestnej činnosti postihujúcej dva alebo viaceré členské štáty, terorizmu a formám trestnej činnosti, ktoré ovplyvňujú spoločný záujem, na ktorý sa vzťahuje politika Únie“. Zdôrazňuje dva typy úloh Europolu: a) zhromažďovanie, uchovávanie, spracovanie, analýzu a výmenu informácií; a b) koordináciu, organizáciu a vykonávanie operatívnej činnosti vykonávanej spoločne s členskými štátmi, a to aj na základe spoločných vyšetrovacích tímov (JIT). Európsky parlament spolu s národnými parlamentmi kontroluje činnosti Europolu, zatiaľ čo Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS) zabezpečuje dohľad nad činnosťami agentúry v oblasti spracovania údajov (Círlig, 2022).

V záujme zosúladenia s Lisabonskou zmluvou Nariadenie o Europole (nariadenie (EÚ) 2016/794) nahradilo predchádzajúce Rozhodnutie o Europole (rozhodnutie Rady 2009/371/SVV) 1. mája 2017. Toto nariadenie, ktoré sa vzťahuje na všetky členské štáty EÚ, okrem Dánska vďaka svojej výnimke z ustanovení zmluvy o spravodlivosti a vnútorných veciach, zlepšuje politiku Europolu v oblasti správy a ochrany údajov. Zavádza tiež nový orgán dohľadu, Spoločnú parlamentnú kontrolnú skupinu (JPSG), a zlepšuje spôsob, akým Europol zdieľa informácie s partnermi. Okrem toho zaručuje práva jednotlivcov na prístup k ich osobným údajom a právo požadovať náhradu za akékoľvek nezákonné spracovanie údajov. Preskúmanie nariadenia bolo naplánované na 1. mája 2022 s

následnými revíziami každých päť rokov (EUR-Lex , 2016; Cîrlig, 2022: 3).

Europol Nové nariadenie (EÚ) 2022/991, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) 2016/794

V januári 2020 Európska komisia zverejnila nový pracovný program na rok 2020. V časti „Propagácia nášho európskeho spôsobu života“ Komisia uviedla svoj zámer posilniť mandát Europolu s cieľom posilniť operačnú policajnú spoluprácu. V máji 2020 Komisia zverejnila počiatočné hodnotenie vplyvu k potenciálnemu návrhu na posilnenie mandátu Europolu. Hodnotenie bolo otvorené na pripomienkovanie do 9. júla 2020. Dňa 21. októbra 2020 sa ministri vnútra Európskej únie neformálne stretli, aby prediskutovali výzvy a prevádzkové potreby agentúry. Na tento účel prijali vyhlásenie s názvom „Desať bodov o budúcnosti Europolu“. Dňa 9. decembra 2020 Komisia konečne prijala svoj návrh na zmenu a doplnenie nariadenia o Europole.

Podľa návrhu nové nariadenie posilní mandát Europolu tým, že:

1. Umožní Europolu účinnú spoluprácu so súkromnými subjektmi

V súčasnosti môže Europol prijímať údaje od súkromných strán len nepriamo, prostredníctvom národnej jednotky Europolu (ENU) členského štátu alebo prostredníctvom

kontaktných miest v tretích krajinách, s ktorými si Europol vymieňa osobné údaje. Okrem toho, ak súkromné strany zdieľajú údaje s Europolom, agentúra môže tieto údaje spracovávať len na účely identifikácie príslušnej ENU; potom musí preniesť údaje do ENU a vymazať ich. ENU môže následne rozhodnúť o opätovnom predložení údajov Europolu. Ak však Europol nedokáže identifikovať príslušnú ENU do štyroch mesiacov, musí údaje vymazať. Europol nesmie posilať žiadosti súkromným stranám pre získanie osobných údajov. Súkromné strany však majú v držbe značné množstvo osobných údajov dôležitých pre presadzovanie práva.

V posúdení vplyvu sa identifikujú problémy so zvýšeným rizikom omeškania, stratou informácií a nedostatkom právnej istoty pre súkromné strany pri predkladaní osobných údajov Europolu. Súkromné strany napríklad nemajú kontaktné miesto, keď chcú s orgánmi činnými v trestnom konaní zdieľať súbory údajov s viacerými jurisdikciami alebo bez možnosti priradenia. Pre vnútroštátne orgány je tiež časovo a zdrojovo náročné analyzovať multijurisdikčné a nepriraditeľné súbory údajov prostredníctvom vnútroštátnych a medzivládnych riešení alebo si vymieňať údaje so súkromnými stranami so sídlom v iných

jurisdikciách, zatiaľ čo Europol nemôže pomôcť členským štátom efektívne spolupracovať so súkromnými stranami v dôsledku zákonných obmedzení. Súkromné strany čelia ťažkostiam pri prijímaní žiadostí z viacerých jurisdikcií (Círlig, 2022: 4-5).

2. Umožní Europolu, aby podporoval členské štáty a ich vyšetřovania analýzou veľkých a zložitých súborov údajov

Vyšetrovanie trestných činov poskytuje orgánom činným v trestnom konaní veľké a zložené súbory údajov, ktoré potrebujú spracovať. To si však vyžaduje intenzívne zdroje, najmä ak sa údaje týkajú cezhraničných trestných činov. Hoci Europol dostal od členských štátov veľké množstvo údajov na podporu vyšetřovania trestných činov – keďže Európske centrum pre boj proti počítačovej kriminalite alebo Európske centrum pre boj proti terorizmu vyvinuli na tento účel potrebné odborné znalosti a schopnosti – objavili sa štrukturálne právne obavy súvisiace s ich spracovaním. Ako už bolo uvedené, EDPS vyzval agentúru, aby spracúvala osobné údaje jednotlivcov, ktorí nie sú spojení s trestným činom. Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov vo svojom rozhodnutí „

Výzva veľkých objemov údajov Europolu“ zdôrazňuje, že nie je možné, aby agentúra od začiatku presvedčila, že všetky informácie obsiahnuté vo veľkých súboroch údajov sú v súlade s obmedzeniami nariadenia o Europole, čo vedie k nezákonnému spracovaniu osobných údajov veľkého počtu ľudí nad rámec povolených kategórií (príloha II nariadenia). Okrem toho sa porušuje zásada minimalizácie údajov, keďže údaje Europol naďalej uchováva po uplynutí povolených lehôt.

V tomto kontexte Komisia v hodnotení vplyvu poukazuje na to, že nariadenie o Europole nezohľadňuje osobitné požiadavky na spracovanie veľkých a zložitých súborov údajov. Digitálna forenzia si vyžaduje najmä uchovávanie celého súboru údajov počas trvania trestného vyšetrovania a prípadne aj následného súdneho konania; okrem toho zahŕňa spracovanie údajov, ktoré nie sú relevantné pre vyšetrovanie trestného činu. Nariadenie navyše neumožňuje Europolu prvotné spracovanie osobných údajov predložených členskými štátmi s jediným cieľom určiť, či tieto údaje patria do špecifických kategórií dotknutých osôb uvedených v prílohe II (Cîrlig, 2022: 5).

3. Posilní úlohy Europolu v oblasti výskumu a inovácií

Orgány činné v trestnom konaní čelia výzve zločincov, ktorí na svoje zločiny využívajú nové technológie. Hoci by tento problém mohli riešiť rôzne nástroje, ako napríklad umelá inteligencia, nie všetky členské štáty majú zdroje na investovanie do technologických inovácií alebo zručnosti na spracovanie veľkých súborov údajov, ktoré sú na tento účel potrebné. V tejto súvislosti sa Europol považuje za vhodné fórum na pomoc členským štátom v oblasti inovácií pre presadzovanie práva koordináciou ich úsilia. Nariadenie o Europole však agentúre na tento účel nedáva mandát. Neposkytuje ani jasný právny základ na to, aby Europol prispieval k výskumným a inovačným činnostiam relevantným pre presadzovanie práva a realizoval svoje vlastné výskumné projekty, hoci agentúra môže v súčasnosti vykonávať určité súvisiace činnosti. Okrem toho nariadenie neposkytuje právny základ na spracovanie údajov na školenie, testovanie a validáciu algoritmov na vývoj nástrojov vrátane nástrojov založených na umelej inteligencii pre presadzovanie práva, čo vyvolalo vyšetrovanie EDPS. EPRS vykonala počiatočné hodnotenie posúdenia vplyvu Komisie. Dospela k záveru, že napriek snahe podrobne vysvetliť existujúce problémy, hodnotenie vplyvu obsahuje množstvo nedostatkov, pokiaľ ide o rozsah

zvažovaných politických možností, vplyv politiky a analýzu vplyvu na základné práva, ktoré mohlo byť dôkladnejšie (Cîrlig, 2022: 5).

4. Posilní spoluprácu Europolu s tretími krajinami

Navrhovaná legislatívna iniciatíva umožňuje Europolu účinne spolupracovať so súkromnými stranami stanovením nových pravidiel (články 26 a 26a). Po prvé, Europol bude môcť prijímať osobné údaje priamo od súkromných strán s cieľom identifikovať dotknuté národné jednotky a poskytnúť im informácie potrebné na určenie jurisdikcie vrátane výsledkov spracovania týchto údajov. Agentúra môže tiež požiadať členské štáty, aby požiadali súkromné strany o zdieľanie dodatočných informácií. Europol nebude môcť požadovať osobné údaje priamo od súkromných strán. Okrem toho môže Europol prijímať osobné údaje od súkromných strán usadených v tretích krajinách, ale tieto údaje môže preniesť buď do členského štátu alebo do tretej krajiny, len ak existuje dohoda o výmene osobných údajov s touto krajinou alebo rozhodnutie EÚ o primeranosti.

Po druhé, Europol môže od prípadu k prípadu a za určitých podmienok preniesť osobné údaje súkromným stranám, a to aj na účely informovania tejto súkromnej strany o tom, že

prijaté údaje nepostačujú na identifikáciu dotknutej ENU. Ak súkromná strana nemá sídlo v EÚ alebo v tretej krajine, s ktorou si Europol môže vymieňať osobné údaje (na základe dohody alebo rozhodnutia o primeranosti), výkonný riaditeľ Europolu môže povoliť prenos za prísnych podmienok; takéto prevody nemusia byť „systematické, masívne alebo štrukturálne“.

Po tretie, Europol môže sprístupniť svoju infraštruktúru na výmenu medzi členskými štátmi a súkromnými stranami. Ak trestný čin, ktorý je predmetom vymieňaných údajov, nepatrí do kompetencií Europolu, agentúra nebude mať prístup k údajom. Okrem toho, v súvislosti s reakciou na krízu, bude mať Europol možnosť vymieňať si osobné údaje so súkromnými stranami, aby sa zabránilo rozsiahlemu šíreniu online teroristického alebo násilného extrémistického obsahu súvisiaceho s prebiehajúcimi alebo nedávnymi udalosťami (Cîrlig, 2022: 5).

- 5. Umožní Europolu požiadať príslušné orgány členského štátu, aby začali, viedli alebo koordinovali vyšetrowanie trestného činu, ktorý má vplyv na spoločný záujem, na ktorý sa vzťahuje politika Únie, bez požiadavky na cezhraničný rozmer príslušného trestného činu**

Návrhom sa pre Europol zavádza možnosť vykonať počiatočnú analýzu prijatých osobných údajov s cieľom zistiť, či tieto údaje patria do kategórií dotknutých osôb uvedených v prílohe II (článok 18 ods. 5 písm. a)). Na návrh výkonného riaditeľa Europolu musí správna rada po konzultácii s EDPS bližšie špecifikovať podmienky spracovania takýchto údajov.

Okrem toho je Europol v určitých situáciách oprávnený spracúvať osobné údaje mimo stanovených kategórií (článok 18 písm. a)), ak:

- členský štát alebo Európska prokuratúra (EPPO) pošle agentúre vyšetrovací spis na operatívnu analýzu na podporu tohto konkrétneho trestného vyšetrovania (ktoré musí spadať do mandátu Europolu);
- Europol usúdi, že nemôže vykonať operačnú analýzu bez spracovania osobných údajov mimo povolených kategórií.

Osobné údaje v spise vyšetrovacieho prípadu možno spracúvať dovtedy, kým vyšetrovanie pokračuje; Europol môže na žiadosť poskytovateľa spisu uchovávať vyšetrovací spis a výsledok operačnej analýzy aj po skončení vyšetrovania, a to výlučne na účely zabezpečenia

pravdivosti, spoľahlivosti a sledovateľnosti trestného spravodajského procesu a na účely pokiaľ prebiehajú súvisiace súdne konania. Na návrh výkonného riaditeľa a po konzultácii s EDPS správna rada bližšie špecifikuje podmienky spracovania takýchto údajov. Rovnaké ustanovenia sa uplatňujú, keď tretia krajina, ktorá môže zdieľať osobné údaje s Europolom (na základe dohody alebo rozhodnutia o primeranosti), odošle vyšetrovací spis agentúre na operatívnu analýzu, ktorá podporuje vyšetrovanie konkrétneho trestného činu v členskom štáte alebo členských štátoch. Europol musí informovať EDPS; musí tiež overiť, či takéto údaje neboli získané porušením základných práv a či množstvo osobných údajov nie je zjavne neprimerané vo vzťahu k vyšetrovaniu v členskom štáte (Cîrlig, 2022: 5-6).

6. Posilní spoluprácu Europolu s Európskou prokuratúrou (EPPO)

7. Ďalej posilní rámec ochrany údajov uplatniteľného na Europol;

Cieľom návrhu je posilniť rámec ochrany údajov uplatniteľný na Europol zosúladením jeho režimu ochrany údajov s nariadením (EÚ) 2018/1725 o ochrane fyzických

osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami EÚ, keďže žiadal parlament. Návrh okrem iného pridáva biometrické údaje do kategórií citlivých údajov, ktoré možno spracúvať len vtedy, ak je to nevyhnutne potrebné a primerané na predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej v rámci mandátu Europolu (článok 30 ods. 2); poskytuje ďalšie podrobnosti o funkcii Úradu pre ochranu údajov Europolu (článok 41 písm. a) až c)); a obsahuje nový článok o vedení záznamov o kategóriách činností spracovania údajov s cieľom zohľadniť súčasnú prax (článok 39 písm. a)).

Okrem toho Komisia uznáva vplyv návrhu na základné práva, ako sú zakotvené v Charte EÚ. Tvrdí však, že pri príprave návrhu dôkladne posúdila vplyv politických možností na základné práva, čo viedlo k zamietnutiu tých možností, ktoré by mohli mať vážny nepriaznivý vplyv, a k zahrnutiu podrobných záruk pre tie možnosti politiky, ktoré vyžadovalo nevyhnutné obmedzenie výkonu základných práv. Cieľom návrhu je tiež zaviesť novú povinnosť pre Komisiu v článku 68 (hodnotenie a preskúmanie nariadenia), a to predložiť Parlamentu a Rade po troch rokoch od nadobudnutia účinnosti správu hodnotiacu prevádzkové prínosy nového nariadenia. kompetencie pridelené Europolu,

pokiaľ ide o: výskum a inovácie pre vývoj, odbornú prípravu, testovanie a validáciu algoritmov (článok 18 ods. 2 písm. e)); počiatočné spracovanie osobných údajov Europolom s jediným cieľom určiť, či tieto údaje patria ku konkrétnym kategóriám dotknutých osôb v prílohe II k nariadeniu o Europole (článok 18 ods. 5a); spracúvanie osobných údajov mimo kategórií dotknutých osôb uvedených v prílohe II na účely operatívnej analýzy pri konkrétnom vyšetrovaní trestného činu alebo keď Europol usúdi, že nemôže vykonať operačnú analýzu bez spracúvania osobných údajov mimo povolených kategórií (článok 18a) ; výmena osobných údajov so súkromnými stranami (články 26 a 26a). Správa musí posúdiť vplyv týchto aktivít na základné práva a slobody zakotvené v Charte EÚ (Cîrlig, 2022: 8).

8. Ďalej posilní parlamentný dohľad a a zodpovednosť nad Europolom

Cieľom návrhu je tiež posilniť parlamentný dohľad nad Europolom a jeho zodpovednosť. Článok 51 sa teda upravuje tak, aby zahŕňal povinnosť poskytovať JPSG ročné informácie o: i) počte prípadov, v ktorých Europol vydal následné žiadosti súkromným stranám alebo žiadosti členským štátom o prenos osobných údajov; ii) počet prípadov, keď Europol spracúval osobné údaje mimo

kategórií v prílohe II s cieľom podporiť členské štáty pri konkrétnom vyšetrovaní trestného činu; iii) počet prípadov, keď Europol vydal varovania v SIS a počet pozitívnych lustrácií, ktoré tieto varovania vygenerovali; a iv) počet pilotných projektov, v ktorých Europol spracúval údaje na školenie, testovanie a validáciu algoritmov na presadzovanie práva (Eclan, 2022; Cîrlig, 2022: 8).

9. Umožní Europolu vytvárať osobitné varovania v Schengenskom informačnom systéme (SIS) po konzultácii s členskými štátmi po porade s členskými štátmi a povolení výkonného riaditeľa o podozrení štátneho príslušníka tretej krajiny na trestnom čine v rámci mandátu Europolu na základe informácií získaných od tretích krajín/medzinárodných organizácií (článok 1 písm. r)) . Návrh súvisí s inou legislatívnou iniciatívou na zmenu a doplnenie nariadenia (EÚ) 2018/1862 o Schengenskom informačnom systéme, čím sa zavádza nová kategória výstrah, ktoré má Europol vkladať do SIS. EDPS vydal osobitné stanovisko k tomuto návrhu 10. marca 2021 (Cîrlig, 2022: 7).

10. Posilní spoluprácu s Európskou prokuratúrou v súlade s pravidlami o prenose osobných údajov orgánom EÚ, ktoré sa vzťahujú na Europol; bude potrebné uzavrieť pracovnú

dohodu medzi Europolom a Európskou prokuratúrou (článok 20 písm. a)).

11. Posilní spoluprácu s Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), pričom Europol bude úradu OLAF zasielať akékoľvek informácie súvisiace s možnou nezákonnou činnosťou poškodzujúcou finančné záujmy EÚ (článok 21 ods. 8);.

12. Umožní spoločnú operatívnu analýzu medzi Europolom a členskými štátmi pri konkrétnych vyšetrovaniach (článok 20 ods. 2a): v rámci analytických projektov môžu členské štáty Europolu umožniť, aby informácie priamo sprístupnil vybraným členským štátom (Eclan, 2022; Cîrlig, 2022: 7).

Európska multidisciplinárna platforma proti trestným hrozbám – EMPACT

Za operačné činnosti na boj proti prevádzachtvu migrantov sú zodpovedné členské štáty. EÚ im však pomáha účinne bojovať proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti v rámci svojich právomocí, od predchádzania trestnej činnosti až po policajnú a justičnú spoluprácu, ktorá je kľúčová vzhľadom na cezhraničný a mnohonárodný charakter prevádzachtva migrantov.

Prostredníctvom EMPACT členské štáty koordinujú spoločné priority a operačné opatrenia na riešenie najdôležitejších trestných hrozieb, ktoré postihujú EÚ, ako je napríklad prevádzačstvo migrantov. Za posledné desaťročie **špecializované agentúry EÚ** čoraz viac podporovali vnútroštátne orgány činné v trestnom konaní, pohraničné a súdne orgány v boji proti prevádzačstvu migrantov. Agentúry spolupracujú aj priamo medzi sebou, napríklad pri riadení vonkajších hraníc alebo výmene informácií. Do boja proti pašovaniu migrantov sa najviac zapájajú – okrem agentúry Frontex – Agentúry EÚ pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), spoluprácu v oblasti trestného súdnictva (Eurojust), základné práva (FRA) a azyl (EUAA), ako aj Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA) (Luyten, 2024: 3).

Pokiaľ ide o EMPACT, v roku 2010 EÚ vytvorila cyklus politík EÚ pre organizovanú a závažnú medzinárodnú trestnú činnosť, známy pod názvom **EMPACT (Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestného činu)**. Medzi priority EÚ v oblasti kriminality pre politický cyklus EÚ na roky 2018 – 2021 je prioritou EMPACT v oblasti **criminality boj proti napomáhaniu nelegálnej imigrácii (FII)**. EMPACT FII je štruktúrovaná, multidisciplinárna platforma spolupráce medzi členskými štátmi EÚ na narúšanie skupín organizovaného zločinu, ktoré napomáhajú nelegálnemu prísťahovalectvu. Jadrom EMPACT FII sú každoročne aktualizované operačné akčné plány, ktoré

načrtávajú dôležité operačné opatrenia krajín EÚ a agentúr EÚ (Europol, Frontex, Eurojust, CEPOL, eu-LISA atď.) v boji proti prevádzacstvu migrantov. Podľa Komisie bude mať EMPACT na obdobie 2022 – 2025 osobitnú prioritu v oblasti pašovania migrantov. Komisia sa zúčastňuje na diskusiách o operačných akčných plánoch a stretnutiach a poskytuje financie na ich implementáciu (Európska komisia, 2024).

EÚ podnikla rozhodné kroky s cieľom zamerať sa na zločinecké siete, ktoré zneužívajú zraniteľných migrantov. Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestných činov (EMPACT) označila boj proti napomáhaniu neregulárnej migrácie za jednu z priorít na obdobie rokov 2022 – 2025. V roku 2022 viedla koordinovaná činnosť členských štátov k:

- 3 646 zatknutiam
- 3 285 vyšetровaniam
- zaistenej hotovosti 2 267 655 €
- tisícim zadržaných podvodných dokumentov (Európska rada/Rada Európskej únie. 2024).

Zdroj: Euractiv

Zdroj: IOM, UN Migration

Európske centrum pre pašovanie migrantov – EMSC

EMSC bolo zriadené začiatkom roku 2016 po období vysoko dynamickej neregulárnej migrácie, pričom zraniteľní migranti vo veľkej miere neobmedzene cestovali cez Stredozemné more, vonkajšie pozemné hranice a ďalej do Európy do ich želaných cieľových krajín (Europol, 2024).

Predsedníčka Komisie Ursula von der Leyen vo svojom prejave o stave Únie v septembri 2023 zdôraznila potrebu posilniť schopnosti EÚ v boji proti prevádzachtvu migrantov. Navrhla aktualizovať balík sprostredkovateľov, posilniť úlohy agentúr EÚ, najmä Europolu, a zintenzívniť spoluprácu s agentúrami SVV, členskými štátmi a externými partnermi s cieľom riešiť túto otázku globálne. Oznámila tiež plány na medzinárodnú konferenciu zameranú na vytvorenie globálnej aliancie na boj proti pašovaniu ľudí. Okrem toho na konferencii v novembri 2023 predsedníčka von der Leyenová predstavila legislatívny balík zameraný na boj proti prevádzachtvu migrantov. Zahŕňa to smernicu na stanovenie minimálnych noriem na zabránenie neoprávnenému vstupu, tranzitu a pobytu v EÚ, revíziu balíka sprostredkovateľov, ktorý existuje už 20 rokov, a nariadenie na zlepšenie kapacít Europolu a spolupráce medzi agentúrami. Cieľom týchto návrhov je vytvoriť komplexný

právny, operačný a medzinárodný rámec na boj proti pašovaniu migrantov v budúcnosti (Európska komisia, 2023).

Navrhované úpravy a ich vplyv

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o posilnení policajnej spolupráce v oblasti prevencie, odhaľovania a vyšetrovania prevádzachstva migrantov a obchodovania s ľuďmi a o zvýšení podpory Europolu pri predchádzaní takýmto trestným činom a boji proti nim a o zmene a doplnení nariadenia (EÚ)) 2016/794 (COM/2023/754 final) má za cieľ posilniť úlohu Europolu v boji proti prevádzachstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi, a najmä úlohu EMSC. Podľa výskumnej služby Európskeho parlamentu legislatívna iniciatíva navrhuje toto:

- **Zákonne zriadiť EMSC v rámci Europolu** – ako odborného centra Únie pre boj proti prevádzachstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi – riadiaci **rámec na reguláciu a podporu jeho činností**. EMSC ako ústredné miesto na podporu členských štátov pri predchádzaní týmto trestným činom a boji proti nim by malo vykonávať špecifické strategické a operačné úlohy. (článok 3).

- **Zabezpečiť zloženie EMSC a konkrétne subjekty, ktoré by sa mali podieľať na plnení jeho úloh.** EMSC by mali podporovať všetky ostatné príslušné vnútorné štruktúry Europolu. (článok 4).
- **Definovať strategické a operačné úlohy EMSC.** Na strategickej úrovni medzi tieto úlohy patrí poskytovanie strategických analýz a hodnotení hrozieb, poskytovanie podpory operatívnej implementácii strategických a operačných priorít, podpora koordinácie, spolupráce a výmeny informácií, monitorovanie prevádzačstva migrantov a obchodovania s ľuďmi a príprava výročnej správy. Na operačnej úrovni medzi úlohy EMSC patrí koordinácia, organizovanie a vykonávanie vyšetrovacích a operačných akcií na podporu a posilnenie akcií príslušných orgánov členských štátov, podpora činností členských štátov v oblasti cezhraničnej výmeny informácií, operácií a vyšetrovaní. ako SVT a operačné pracovné skupiny, a zisťovanie prípadov pašovania migrantov a obchodovania s ľuďmi, ktoré si môžu vyžadovať pokročilú operačnú podporu. (články 5 a 6).
- **Zabezpečiť určenie špecializovaných služieb v rámci príslušných orgánov každého členského štátu** na prevenciu a boj proti prevádzačstvu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi, a to aj prostredníctvom vyšetrovania

trestných činov, a zabezpečiť, aby tieto služby čo najskôr zhromažďovali a zdieľali všetky relevantné informácie prostredníctvom Bezpečnej sieťovej aplikácie na výmenu informácií (SIENA) s Europolom a inými členskými štátmi. (článok 8).

- **Poskytnúť Europolu potrebné pokročilé nástroje na podporu členských štátov pri prevencii a boji proti prevádzачstvu migrantov a iným trestným činom patriacim do rozsahu cieľov Europolu.** Návrhom sa zriaďujú operačné pracovné skupiny ako koordinačné mechanizmy vytvorené členskými štátmi s podporou Europolu na vykonávanie spoločných, koordinovaných a prioritných kriminálnych spravodajských činností a vyšetrovaní a stanovujú sa minimálne požiadavky na zapojenie členských štátov. V operačných pracovných skupinách sa môžu zúčastniť aj tretie krajiny. (článok 9).
- **Ustanoviť, že Europol by mal mať možnosť nasadiť v členskom štáte na žiadosť tohto členského štátu dôstojníkov, aby poskytovali analytickú, operačnú, technickú a forenznú podporu spoločne a po dohode s príslušnými orgánmi členského štátu.** Zamestnanci a experti nasadení Europolom by mali byť schopní vykonávať vyšetrovacie nenátlakové opatrenia, ktoré sa týkajú spracovania údajov, a Europol by mal vytvoriť rezervnú

skupinu vysokokvalifikovaných odborníkov na presadzovanie práva z členských štátov so špecializovanými profilmi, ktoré možno umiestniť na okamžité disponovanie Europolom a na operatívne nasadenie. Agentúra by okrem toho mala mať možnosť nasadiť zamestnancov a vyslaných národných expertov v tretích krajinách, s ktorými spolupracuje na základe rozhodnutia o primeranosti a medzinárodnej dohody uzavretej medzi Úniou a touto treťou krajinou podľa článku 218 ZFEÚ alebo dohody o spolupráci medzi Europolom, ak ich uzavreli pred 1. májom 2017. (článok 9).

- **Objasniť povahu operačnej podpory, ktorú môžu zamestnanci Europolu poskytovať orgánom presadzovania práva v členských štátoch pri operáciách a vyšetrovaniach.** Táto operačná podpora počas vykonávania vyšetrovacích opatrení alebo v kontexte vykonávania operačných pracovných skupín a nasadzovania Europolu na operačnú podporu by mala byť na žiadosť príslušných orgánov členských štátov av súlade s ich vnútroštátnym právom. Zamestnanci Europolu by mali mať možnosť vykonávať nenátlakové vyšetrovacie opatrenia spoločne a po dohode s príslušnými orgánmi dotknutého členského štátu a v súlade s nariadením o Europole a vnútroštátnym právom

členského štátu, ak o to požiada členský štát v súlade s s jeho vnútroštátnym právom a výkonný riaditeľ Europolu. (článok 9).

- **Posilniť spoluprácu medzi Europolom a tretími krajinami**, s ktorými Europol spolupracuje, prostredníctvom pravidiel s cieľom lepšie zapojiť styčných dôstojníkov členských štátov pre migráciu nasadených v tretích krajinách do zlepšovania výmeny informácií tretími krajinami s cieľom bojovať proti prevádzkačstvu migrantov a poskytovať tieto informácie priamo Europolu alebo prostredníctvom národnej jednotky Europolu pomocou SIENA. (článok 8).
- **EMSC by malo identifikovať prípady prevádzkačstva, ktoré si vyžaduje spoluprácu s tretími krajinami, ktoré môžu vyžadovať prenos osobných údajov v jednotlivých prípadoch na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo výkonu trestných sankcií.** Prenosy osobných údajov Europolom do tretích krajín sa v týchto prípadoch môžu v prípade neexistencie rozhodnutia o primeranosti alebo primeraných záruk ochrany údajov vykonávať v súlade s článkom 25 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/794 . (článok 6).
- **Posilniť úlohu Europolu v boji proti trestným činom súvisiacim s porušovaním reštriktívnych opatrení Únie.**

Navrhované nariadenie, ktoré nesúvisí s prevádzacstvom migrantov a obchodovaním s ľuďmi, rozširuje zoznam trestných činov, ktoré patria do právomoci Europolu, a to tak, že do prílohy I k nariadeniu o Europole zaraďuje „porušenie reštriktívnych opatrení Únie“. Začlenenie porušenia reštriktívnych opatrení Únie do prílohy I k nariadeniu o Europole by doplnilo navrhovanú smernicu o vymedzení trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie (EUR-Lex. 2023).

Legislatívna iniciatíva by mala vplyv na rozpočet Europolu – **dodatočnú sumu približne 50 miliónov EUR** – a na potreby jeho zamestnancov – **približne 50 dodatočných pracovných miest** na obdobie súčasného viacročného finančného rámca (2021 – 2027) (Luyten, 2024: 6 -7). Očakávalo sa, že Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) predloží svoje stanovisko k návrhu na konci mája 2024, aby predložil aj hodnotenie ex-post Fondu pre azyl, migráciu a integráciu na programové obdobie 2014 – 2020 . Vedúci člen delegácie organizuje dialóg na základe otvorených otázok, ktoré vedú k diskusii a diskusii podľa rovnakej štruktúry ako dotazník: otázky týkajúce sa účinnosti, relevantnosti a zapojenia občianskej spoločnosti (EHSV, 2024).

Primárna kritika zmien a doplnení Europolu

Zmeny a doplnenia nariadenia o Europole z roku 2016 stále **vyvolávajú kritiku** (kritiku návrhu Komisie). Nemecká advokátska komora (DAV) **kritizovala, že dohodnuté zmeny nedosahujú úroveň ochrany základných práv, rešpektovania súkromia a ochrany údajov, ako to požadovali zainteresované strany**. V tlačovej správe z 27. júna 2022 EDPS Wojciech Wiewiórowski vyjadril obavy, že pozmeňujúce a doplňujúce návrhy oslabujú základné právo na ochranu údajov a nezabezpečujú primeraný dohľad nad Europolom. Záruky ochrany údajov považuje za nedostatočné, najmä pokiaľ ide o rozšírené právomoci Europolu spracúvať veľké súbory údajov, v rámci ktorých sa s údajmi týkajúcimi sa jednotlivcov, ktorí nemajú žiadnu súvislosť s trestnou činnosťou, bude zaobchádzať rovnako ako s osobnými údajmi jednotlivcov s prepojením k trestnej činnosti. EDPS tiež kritizuje, že nariadenie 2022/991 **spätne oprávňuje Europol spracúvať veľké súbory údajov** (bez kategorizácie dotknutých osôb), ktoré orgány členských štátov zdieľali s Europolom už pred nadobudnutím účinnosti zmeneného a doplneného nariadenia (porovnaj článok 74a zmeneného a doplneného nariadenia). Tieto prípady skutočne podliehali príkazu EDPS z 3. januára 2022 (→ eucrim 1/2022, 18), v ktorom sa požadovalo vymazanie týchto veľkých súborov údajov týkajúcich sa jednotlivcov bez preukázaného prepojenia na trestnú činnosť.

„EDPS sa preto domnieva, že prechodné ustanovenie v zmenenom a doplnenom nariadení o Europolu robí príkaz neúčinným. Vyzýva správnu radu Europolu, aby čoskoro zaviedla záruky ochrany údajov s cieľom účinne obmedziť vplyv takýchto rušivých činností spracovania údajov na jednotlivcov, ako to vyžaduje zákonodarca“ (Wahl, 2022).

Okrem toho **Statewatch vyjadril obavy** týkajúce sa **schopnosti agentúry vytvoriť „operačné pracovné skupiny“ a iniciovať „rozmiestnenie na operačnú podporu“**. Táto obava pramení z nedostatku obmedzení v návrhu, ktoré umožňujú, aby tieto právomoci presahovali rámec trestného činu prevádzachstva migrantov. Okrem toho by sa zamestnanci a experti Europolu mohli zapojiť do „nedonucovacích vyšetrovacích opatrení“ súvisiacich so spracovaním údajov pri spolupráci s vnútroštátnymi policajnými zložkami. Nejednoznačnosť znenia návrhu vedie Statewatch k obavám, že tieto vyšetrovacie právomoci sa môžu vzťahovať na všetky trestné činnosti v rámci jurisdikcie Europolu, ktorá zahŕňa viac ako 30 druhov závažných trestných činov. Statewatch tiež získal súbor spätnej väzby od delegácií členských štátov, ktorý bol zdieľaný s cieľom viesť diskusie v pracovnej skupine Rady pre presadzovanie práva. Táto spätná väzba odhaľuje, že viaceré krajiny spochybňujú nevyhnutnosť a proporcionalitu návrhov, vyjadrujú obavy z toho, že Komisia odmietla zhodnotiť ich vplyv, a zdôrazňujú dodatočné pracovné zaťaženie, ktoré by tieto plány predstavovali

bez poskytnutia adekvátneho financovania a personálu (Statewatch, 2023; Luyten, 2024 : 8).

Zmeny a doplnenia Europolu prinášajú, pokiaľ ide o základné práva jednotlivcov, najmä ich právo na **ochranu osobných údajov**. Stručne tiež spojil túto otázku s obchádzaním vnútroštátneho procesného práva. Rozšírenie právomocí Europolu je založené na už roztrieštenom a asymetrickom uplatňovaní pravidiel ochrany údajov v sektore policajnej spolupráce: namiesto riešenia tejto fragmentácie ich nové nariadenie o Europole zahŕňa a dopĺňa ich odchýlením sa od všeobecných ustanovení o ochrane údajov. Nariadenie spochybňuje súlad s niekoľkými zásadami ochrany údajov (minimalizácia údajov, obmedzenie uchovávanía) a nebezpečne oslabuje úlohu EDPS a jeho nezávislosť. To môže obmedziť právo jednotlivcov na ochranu údajov a celkový súlad Europolu s ustanoveniami o ochrane údajov. Je dôležité mať na pamäti, že Europol sa často používa ako nástroj na obchádzanie existujúcich vnútroštátnych obmedzení, ako to bolo v prípade SIS. Ochranné opatrenia zavedené členskými štátmi sa prehliadajú v prospech silnejšej bezpečnosti v EÚ. To opäť podkopáva základné práva jednotlivcov, pretože vnútroštátne orgány činné v trestnom konaní jednoducho využívajú Europol na svoju „špinavú prácu“ s nedostatočnými zárukami.

Tieto existujúce výzvy a fragmentácia sa v budúcnosti ešte zväčšia, najmä prijatím Prümského zákona II, ako aj zákona o umelej inteligencii. K už existujúcej komplexnej mozaike právnych nástrojov sa pridávajú nové špecifické právne rámce na ochranu údajov, čím sa pre dotknuté osoby ešte viac skomplikuje obhajoba ich práv (Tas, 2023).

Riadenie migrácie

EÚ podporuje členské štáty a partnerské krajiny v oblasti migrácie poskytovaním operačnej podpory, a to aj prostredníctvom Agentúry Európskej únie pre azyl (EUAA), aby sa zabezpečil rýchly a efektívny azylový proces. Európska komisia navrhuje smernice, nariadenia a odporúčania na vytvorenie spravodlivých, efektívnych a udržateľných migračných a azylových systémov. Jeho cieľom je zosúladiť tieto systémy v celej EÚ a zároveň podporovať všetky krajiny EÚ pri vývoji a implementácii efektívneho riadenia migrácie a azylových konaní. Poskytuje pritom operatívne reakcie v teréne, pričom sa zameriava najmä na krajiny najviac postihnuté migráciou. V týchto krajinách Komisia podporuje národné orgány špecializovanými tímami a úzko spolupracuje s agentúrami EÚ, medzinárodnými organizáciami a inými súvisiacimi orgánmi nasledovne:

- riadenie príchodu migrantov
- zriadenie vhodných zariadení na prijímanie migrantov
- vykonávanie relokácií a iných transferových mechanizmov na úrovni EÚ
- zabezpečenie rýchlych a efektívnych azylových a návratových konaní
- zlepšenie manažmentu hraníc
- ochrana maloletých bez sprievodu a zraniteľných skupín
- podpora integračných politík pre štátnych príslušníkov tretích krajín s legálnym pobytom
- rozvoj legálnych ciest k migrácii cez pracovnú mobilitu
- vytváranie partnerstiev proti sieťam obchodovania s ľuďmi (Európska komisia, 2024).

Fondy pre vnútorné záležitosti predstavujú mechanizmus financovania, ktorý podporuje efektívne riadenie migrácie v EÚ. Vďaka spoločnému prístupu k azylu a migrácii pomáhajú spravovať vonkajšie hranice EÚ a riešiť významné výzvy v oblasti vnútornej bezpečnosti. Pozostávajú z nasledovného:

Fond pre azyl, migráciu a integráciu – (9,88 miliardy EUR na roky 2021 – 2027): posilňuje vnútroštátne kapacity a zlepšuje postupy riadenia migrácie. Podporuje tiež solidaritu a spoločnú zodpovednosť medzi krajinami EÚ, napr. núdzovú pomoc a mechanizmus premiestňovania.

Nástroj správy hraníc a vízovej politiky – (6,7 miliardy EUR na roky 2021 – 2027): podporuje silné a efektívne integrované riadenie hraníc na vonkajších hraniciach EÚ. Zabezpečuje vnútornú bezpečnosť v EÚ a zároveň zabezpečuje voľný pohyb osôb v rámci EÚ.

Fond pre vnútornú bezpečnosť – (1,93 miliardy EUR na roky 2021 – 2027): zvyšuje vnútornú bezpečnosť v celej EÚ. V oblasti riadenia migrácie sa angažuje v oblastiach, ako je boj proti obchodovaniu s ľuďmi a likvidácia sietí prevádzачov (Európska komisia, 2024a).

PAKT O MIGRÁCII A AZYLE

V septembri 2020 Komisia prelomila dlhotrvajúcu politickú patovú situáciu zavedením Paktu o migrácii a azyle. Podľa Európskej komisie tento pakt vytvára základ pre trvalý a udržateľný prístup k vytvoreniu jednotného systému EÚ na riadenie migrácie. Jeho cieľom je zabezpečiť súdržný európsky rámec s transparentnými nariadeniami, ktoré zaručujú, že žiadny členský štát nebude niesť bremeno riadenia migrácie sám, a nariaďuje implementáciu spravodlivých a účinných postupov pri dodržiavaní základných práv na vonkajších hraniciach EÚ (Európska komisia, 2024b). Po štyroch rokoch rokovania bol Pakt o migrácii a azyle schválený inštitúciami EÚ. Jeho cieľom je znížiť konflikt, ktorý

opakovane sužuje členské štáty EÚ od takzvanej „utečeneckej krízy“ v roku 2015, a to tak prostredníctvom oveľa homogénnejšieho a predvídateľnejšieho systému riadenia, ako aj vytvorením mechanizmov solidarity na zdieľanie bremena žiadostí o azyl medzi členskými štátmi. Zložitosť Paktu, odpor niektorých členských štátov a jeho spoliehanie sa na dohody s tretími krajinami sú však nepriaznivé pre jeho implementáciu (Enríquez, 2024).

Do decembra 2023 dosiahli Európsky parlament a Rada po rozsiahlych rokovaníach významný míľnik tým, že sa politicky dohodli na kľúčových zložkách Paktu. Európsky parlament 10. apríla 2024 odhlasoval nové pravidlá o migrácii, po čom nasledovalo ich formálne prijatie Radou EÚ 14. mája 2024, čo EÚ umožnilo riešiť zložité problémy s odhodlaním a vynaliezavosťou a pripravilo pôdu pre na jeho **konečné schválenie a implementáciu v júni 2024**. (Európska komisia, 2024b).

Všetky členské štáty majú teraz za úlohu vytvoriť potrebné právne a operačné rámce, aby mohli začať presadzovať nové zákony do roku 2026. EÚ podporí tento prechod prostredníctvom technickej, prevádzkovej a finančnej pomoci od Komisie a agentúr EÚ. Aktualizované nariadenia sú navrhnuté tak, aby podporili silný, spravodlivý systém riadenia migrácie a azylu, zefektívnil procesy na vonkajších hraniciach pre vyššiu efektivitu a rýchlosť. Uznávajúc dynamickú povahu migrácie, pravidlá umožňujú aj adaptabilitu v

krízových situáciách alebo mimoriadnych okolnostiach, ktoré by mohli zahltiť národné systémy (Európska komisia, 2024c).

Pakt o migrácii a azyle zavádza **štyri piliere** novej migračnej a azylovej politiky (Európska komisia, 2024b):

1. Zabezpečiť vonkajšie hranice

Dôkladná kontrola: Osoby, ktoré nespĺňajú podmienky na vstup do EÚ, budú zaregistrované a budú podliehať identifikačným, bezpečnostným a zdravotným kontrolám.

Databáza o azyle a migrácii Eurodac: Nariadením o systéme Eurodac sa existujúca databáza mení na plnohodnotnú databázu o azyle a migrácii, ktorá zabezpečuje jasnú identifikáciu každého, kto vstúpi do EÚ ako žiadateľ o azyl alebo neregulárny migrant.

Hraničné konanie a návraty: Povinné hraničné konanie sa bude vzťahovať na žiadateľov o azyl, ktorí pravdepodobne nebudú potrebovať ochranu, zavádzajú úrady alebo predstavujú bezpečnostné riziko. Efektívne návraty s podporou reintegrácie sa budú uplatňovať na osoby, ktoré nemajú nárok na medzinárodnú ochranu.

Krízové protokoly a opatrenia proti inštrumentalizácii:

Nariadenie o kríze poskytuje rýchle krízové protokoly s prevádzkovou podporou a financovaním v núdzových situáciách.

2. Rýchle a efektívne postupy

Jasné azylové pravidlá: Nariadenie o riadení azylovej migrácie zabezpečuje efektívne určenie toho, ktorá krajina EÚ bude zodpovedná za vybavenie žiadosti o azyl.

Zaručenie práv ľudí: Smernicou o podmienkach prijímania sa stanovujú harmonizované normy v celej EÚ, čím sa zaisťujú primerané životné podmienky pre žiadateľov o azyl, pričom sa posilňujú záruky a zlepšujú sa integračné procesy.

Normy EÚ pre kvalifikáciu postavenia utečenca: Kvalifikačné nariadenie posilňuje a harmonizuje kritériá medzinárodnej ochrany a objasňuje práva a povinnosti príjemcov.

Predchádzanie zneužívaniu: Nariadenie o azylovom konaní stanovuje jasné povinnosti spolupráce pre žiadateľov o azyl, pričom v prípade nedodržania stanovuje dôsledky.

3. Efektívny systém solidarity a zodpovednosti

Trvalý rámec solidarity: Nový rámec zabezpečuje, že krajiny EÚ dostanú potrebnú solidaritu. Krajiny EÚ si vyberajú, ako sa budú podieľať na premiestneniach, finančnými príspevkami, prevádzkovou podporou, žiadosťami o zrážky a „kompenzáciou zodpovednosti”.

Prevádzková a finančná podpora: Príslušné agentúry EÚ a účelové fondy EÚ budú podporovať krajiny EÚ na každom kroku.

Jasnejšie pravidlá o zodpovednosti za žiadosti o azyl: Nové pravidlá posilňujú kritériá zodpovednosti určujúce krajinu EÚ zodpovednú za posúdenie žiadosti o azyl.

Zabránenie sekundárnym pohybom: Žiadatelia o azyl musia požiadať o medzinárodnú ochranu v krajine prvého vstupu do EÚ a zostať tam, kým sa neurčí krajina zodpovedná za ich žiadosť.

4. Začlenenie migrácie do medzinárodných partnerstiev

Predchádzanie nelegálnym odchodom: Posilnenie kapacít orgánov správy hraníc v prioritných partnerských krajinách, a to aj prostredníctvom posilnenej spolupráce s agentúrou Frontex.

Boj proti prevádzачstvu: Špeciálne a na mieru šité operačné partnerstvá proti prevádzачstvu s partnerskými krajinami a agentúrami OSN, ktoré riešia pašovanie na kľúčových miestach.

Spolupráca v oblasti readmisie: Rozvoj legálnej migrácie ide ruka v ruke s posilnenou spoluprácou v oblasti návratu a readmisie.

Podpora legálnych ciest: EU Talent Pool vytvára prvú platformu pre celú EÚ na uľahčenie medzinárodného náboru, zatiaľ čo Talent Partnerships umožňuje občanom z krajín mimo EÚ pracovať, študovať a vzdelávať sa v EÚ.

Komisia pracuje na dvojúrovňovom prístupe: zatiaľ čo celý súbor migračných a azylových reforiem v pakte poskytuje dlhodobé riešenie, konkrétne operačné opatrenia sa zaviedli aj v teréne na riešenie okamžitých a pretrvávajúcich výziev. Tento doplnkový prístup je nevyhnutný na operačnú podporu členských štátov a na spoluprácu s medzinárodnými partnermi. Táto operačná podpora sa odrazila v **štyroch akčných plánoch** predložených Komisiou pozdĺž hlavných migračných trás: centrálné Stredozemie, západný Balkán, západné Stredozemie a Atlantický oceán a východné Stredozemie. Okrem toho, keď Taliansko v lete 2023 čelilo prudkému nárastu nelegálnych príchodov, predsedníčka von der Leyenová spustila 10-bodový plán pre Lampedusu s operačnou podporou agentúr EÚ (Frontex a EUAA) a finančnou podporou. Čo sa týka **Frontexu**, zriaďovanie a nasadzovanie stáleho zboru Frontexu prebieha postupne a **do roku 2027 dosiahne 10 000 členov**. Pre porovnanie – Frontex v súčasnosti zamestnáva **viac ako 2 500 ľudí** z 29 krajín (Frontex, 2024).

Zamestnanci agentúry Frontex boli nasadení aj na vonkajších hraniciach EÚ a v rámci štyroch dohôd o štatúte s Moldavskom, Severným Macedónskom, Čiernou Horou a Albánskom bola agentúra Frontex schopná nasadiť zamestnancov v týchto krajinách (Európska komisia, 2024c).

Nové azylové a migračné pravidlá zavedené paktom nadobudli Platnosť 11. júna 2024 a vstúpia do účinnosti po dvoch rokoch, od 12. júna 2026, s výnimkou rámcového **Nariadenia Únie o presídľovaní a humanitárnom prijímaní**, ktoré je už v platnosti. Na základe spoločného implementačného plánu je ďalším krokom, aby krajiny EÚ pripravili svoje príslušné národné implementačné plány do decembra 2024. Môžu sa spoľahnúť na operačnú, technickú a finančnú podporu Európskej komisie a agentúr EÚ.

Krajiny EÚ budú musieť prehodnotiť ich vnútroštátne azylové a migračné právo podľa záväzkov vyplývajúcich z Paktu, ktoré sú zoskupené do **10 blokov** (Európska komisia, 2024d):

1. Spoločný informačný systém o migrácii a azyle, ktorý podporí koordináciu a výmenu informácií medzi krajinami EÚ a urýchli vybavovanie žiadostí v rámci Spoločného európskeho azylového systému;

2. Nový systém riadenia príchodov na vonkajšie hranice EÚ s potrebnými nástrojmi na riadenie vybavovania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým sa stanovia rýchle a efektívne postupy pre azyl a návrat;

- 3. Prehodnotenie prijímania** s cieľom zabezpečiť primeranú životnú úroveň a zároveň zabrániť neoprávnenému pohybu;
- 4. Zefektívnenie rozhodovacieho procesu o žiadostiach o azyl na úrovni EÚ** s cieľom podporiť zbližovanie hodnotenia, spravodlivé a efektívne postupy a posilniť právo a záruky pre žiadateľov o azyl;
- 5. Urýchlenie procesov návratu** motivovaním navrátilcov k spolupráci a dobrovoľnému návratu;
- 6. Aktivácia nových kritérií zodpovednosti** na určenie krajiny zodpovednej za žiadosť o azyl a za zabránenie neoprávnenému pohybu;
- 7. Presadzovanie solidarity** zavedením stáleho, právne záväzného, ale flexibilného mechanizmu solidarity;
- 8. Zníženie rizík krízových situácií** umožnením väčšej odolnosti voči vyvíjajúcim sa migračným situáciám;
- 9. Ochrana práva na azyl a ľudskú dôstojnosť** zavedením zvýšeného monitorovania základných práv a nových záruk pre žiadateľov o azyl a najmä pre zraniteľné osoby;
- 10. Zintenzívnenie úsilia v oblasti presídľovania, inklúzie a integrácie.**

Pakt EÚ o migrácii a azyle – jeho výzvy a obmedzenia

Pakt obsahuje súbor piatich nariadení na približne 2 000 stranách textu. Vznik Paktu za posledné štyri roky vyvolal mnohé očakávania a v konečnom dôsledku aj sklamanie, najmä medzi mimovládnyimi organizáciami špecializujúcimi sa na podporu žiadateľov o azyl, medzi ľavicovými sociálnymi demokratmi a napravo od tradičných kresťanskodemokratických a liberálnych strán. okrem iného (Enríquez, 2024). Tento legislatívny balík podnietil bezprecedentnú kontroverziu a rozkol, dokonca aj medzi typicky spriaznenými mimovládnyimi organizáciami. Amnesty International a Human Rights Watch dohodu ostro kritizovali, pričom Eve Geddie z Amnesty uviedla, že „povedie k väčšiemu ľudskému utrpeniu“. Naopak, 22 organizácií, vrátane Medzinárodného záchranného výboru a Oxfamu, vyjadrilo určitý optimizmus a označilo časti dohody za „záblesk nádeje“. Táto sporná dohoda vzniká takmer desať rokov po migračnej kríze, ktorá hlboko zasiahla Európsku úniu a ktorá sa v rokoch 2015 a 2016 vyznačovala viac ako 2,3 miliónmi nelegálnych prekročení hraníc (Schug, 2024).

Po dvoch rokoch rozhovorov sa medzi členskými štátmi dosiahol **konsenzus o dvoch z piatich nariadení**, ktoré Rada jednomyselne schválila v júni 2022. Jedným z nich je **nariadenie o skríningu**, ktorého cieľom je harmonizovať kontroly na vonkajších

hraniciach EÚ, ktorým sa ustanovujú postupy overovania totožnosti, bezpečnostných previerok a previerok zdravia a zraniteľnosti osôb zadržaných po neoprávnenom prekročení hraníc vrátane tých, ktoré boli zachránené na mori. Druhá je známa ako **EURODAC**, databáza odtlačkov prstov, ktorú EÚ používa na monitorovanie žiadateľov o azyl v rámci schengenského priestoru a na predchádzanie „azylovému nakupovaniu“ (prax žiadania o azyl v nasledujúcich členských štátoch bola zamietnutá v prvom) a na monitorovanie „sekundárnych pohybov“ žiadateľov o azyl, ktorí sa sťahujú do iných členských štátov. Systém EURODAC bude aktualizovaný na biometrickú databázu, ktorá sa bude zdieľať online pomocou systému EES (Entry Exit System), ktorý umožní zaznamenávať informácie o všetkých príchodoch a odchodoch zo Schengenského priestoru, či už pravidelných alebo nepravidelných, s vízami alebo bez nich, takže bude možné napríklad zistiť, či niekto zostane v Schengenskom priestore po vypršaní víz alebo povoleného trojmesačného pobytu ako turista (Enríquez, 2024).

Je dôležité objasniť, že Pakt o migrácii a azyle napriek svojmu obsiahlemu názvu rieši **predovšetkým situáciu nelegálnych prisťahovalcov žiadajúcich o azyl**. To znamená, že Pakt nepokrýva širšie otázky migrácie ani **nerieši výzvy, ktorým členské štáty čelia**, ako je nedostatok pracovnej sily v určitých sektoroch alebo demografické zmeny v dôsledku starnutia obyvateľstva. **Podobne integračné politiky a regulácia**

nelegálnych prisťahovalcov rôznymi členskými štátmi presahujú jeho rozsah. Zatiaľ čo migračné politiky zostávajú v jurisdikcii jednotlivých štátov, zásada voľného pohybu v Schengenskom priestore si vyžaduje určitú mieru koordinácie medzi nimi. Krajina zodpovedná za implementáciu postupov v podstate vytvára scenár, v ktorom nie je povolený vstup. To umožňuje zadržiavať jednotlivcov až na 12 týždňov. Toto opatrenie sa považuje za spôsob, ako zabrániť jednotlivcom v úteku a šírení sa po celej EÚ a na uľahčenie ich návratu v prípade potreby. Pre tých, ktorých žiadosti nie sú schválené, sa proces vyhostenia považuje za jednoduchší, pretože sa predpokladá, že oficiálne nevstúpili do krajiny a ich umiestnenie je orgánom známe. Referenčná hodnota pre zaradenie do kategórie „nízka miera rozpoznávania“ je stanovená na 20 %. Afgancom a Sýrčanom je takmer zaručené, že ich žiadosti o azyl budú v Európe schválené, zatiaľ čo Senegalčania alebo Maročania budú pravdepodobne čeliť značným problémom.

Kľúčová aktualizácia spoločného azylového konania zahŕňa koncepciu „bezpečnej tretej krajiny“. To umožňuje členským štátom vrátiť alebo deportovať žiadateľov o azyl do krajiny, s ktorou majú väzby, za predpokladu, že sa kvalifikuje ako „bezpečná“. Napríklad, ak žiadateľ o azyl žil v Srbsku alebo Maroku a vytvoril si tam kontakty, mohol by byť poslaný späť na základe uznania krajiny za „bezpečnú tretiu krajinu“. Nariadením o riadení azylu a migrácie sa zavádza mechanizmus solidarity na zdieľanie zodpovednosti

medzi členskými štátmi za ich záväzky v tejto oblasti. Po tom, čo systém povinného zdieľania navrhnutý Európskou komisiou počas krízy v rokoch 2015-16 neuspel, bol navrhnutý nový model. Tento model zachováva povinnú solidaritu, ale umožňuje flexibilitu pri jeho implementácii. Členské štáty sa môžu rozhodnúť prijať ročnú kvótu žiadateľov o azyl, prispieť 20 000 EUR za každého neprijateľného žiadateľa o azyl, investovať do imigračných projektov v krajinách pôvodu, podporiť návrat neúspešných žiadateľov alebo poskytnúť technickú pomoc či personál krajinám v núdzi. Nariadenie nariaďuje presídlenie najmenej 30 000 jednotlivcov ročne, predovšetkým z členských štátov s vonkajšími hranicami do iných, s rozdelením podľa počtu obyvateľov, HDP a počtu predchádzajúcich neregulárnych príchodov (Enríquez, 2024).

Politické pozadie a obmedzenia dohody

Záverečné diskusie o finalizácii dohody sa uskutočnili v rokoch 2022 a 2023, na pozadí výrazne zmenenej situácie, keď ju Komisia prvýkrát navrhla v roku 2020 počas pandémie, ktorá zaznamenala prudký pokles pohybu migrantov. Po pandémii sa počet neregulárnych migrantov a žiadateľov o azyl prichádzajúcich do Európy výrazne zvýšil. Situáciu ešte viac zhoršilo v roku 2022 ubytovanie približne 4 miliónov Ukrajincov utekajúcich pred konfliktom vo svojej krajine. V rokoch 2022 a 2023 zaznamenali

napätie mnohé západné štáty svoje systémy vybavovania azylu prudkým nárastom žiadostí, pričom v roku 2022 ich prišlo 300 000 a v roku 2023 380 000. Celkový počet žiadateľov o azyl dosiahol v roku 2023 približne milión. Problémy s bývaním sa vyskytli v rôznych krajinách po ubytovaní ukrajinských utečencov a využívaní prisťahovalectva ako politického nástroja na poľsko-bieloruských hraniciach a v španielskej Ceute v roku 2021. Debata o dohode sa rozvinula v politickom prostredí, ktoré čoraz viac akceptovalo reštriktívnu azylovú politiku, pričom niekoľko členských štátov vrátane Nemecka, Švédska, Rakúska, Belgicka, Holandska, Talianska a Francúzska sprísnilo svoje azylové a migračné predpisy.

Vzhľadom na tieto okolnosti bola dohoda o pakte založená na spoločnom ciele posilniť kontrolu nad príchodmi, čo viedlo k zníženiu možností žiadať o azyl na hraniciach Európy. Tento vývoj, ktorý sa vzhľadom na súčasnú klímu považuje za nevyhnutný, bol **kritizovaný mimovládnyimi organizáciami** a pozorovateľmi pre prísnejšie postupy a očakávaný nárast počtu zamietnutí žiadostí. **Predtým boli mnohí, ktorí vstúpili do azylového procesu, nakoniec zamietnutí, ale podľa nových pravidiel bude od začiatku zamietnutých viac jednotlivcov.** Pakt však posilňuje ochranu maloletých, rodín s deťmi a obzvlášť zraniteľných migrantov. *„Zámerom Paktu nikdy nebolo uľahčiť azyl, ale skôr ho regulovať a harmonizovať a urobiť jeho riadenie v Európe predvídateľnejším, aby sa predišlo konfliktom medzi členskými*

štátmi. Hlavný cieľ Paktu je interný: zaviesť podobné postupy a štandardy vo všetkých členských štátoch, určiť zodpovednosť a solidaritu tak, aby táto téma – riadenie tých, ktorí prichádzajú nepravidelne a žiadajú o azyl – prestala byť trvalou príčinou sporov medzi krajinami patriace do spoločného európskeho azylového systému (CEAS) a/alebo schengenského priestoru“ (Enríquez, 2024).

Cieľom nového migračného paktu Európskej únie je harmonizovať hraničné postupy a normy prijímania medzi členskými štátmi, ale v **oblastiach, ako je štátna pomoc, miera prijatia žiadateľov o azyl a deportačné praktiky, pretrvávajú výrazné rozdiely medzi krajinami. Pakt nezakladá jednotné postavenie utečenca** platné v celej EÚ, čo znamená, že utečenci uznaní v jednom členskom štáte nemôžu automaticky bývať v inom. Kľúčové nedostatky v riadení neregulárneho prisťahovalectva a azylu nie sú úplne vyriešené, najmä pokiaľ ide o repatriáciu odmietnutých žiadateľov o azyl. Len asi 20 % osôb, ktorým bolo nariadené vrátiť sa do svojich domovských krajín, je skutočne repatriovaných v dôsledku slabých alebo neexistujúcich dohôd s týmito krajinami, čo mnohých ponecháva v právnej neistote v rámci Európy. Ustanovenia paktu o vonkajších migračných politikách vrátane bilaterálnych dohôd s krajinami pôvodu (napr. Egypt, Tunisko, Maroko) do veľkej miery závisia od zahraničnej politiky EÚ a opatrení členských štátov. Pakt navrhuje začleniť otázky prisťahovalectva do širších zahraničných vzťahov vrátane

obchodných dohôd a posilniť spoluprácu v oblasti readmisie prostredníctvom využitia vízovej politiky. **Úsilie bojovať proti sieťam obchodovania s ľuďmi však čelí výzvam v dôsledku decentralizovanej, prispôsobivej povahy týchto sietí, ktoré sa pravdepodobne nedajú ľahko rozložiť.**

Navrhované **partnerstvá EÚ pre talenty** majú za cieľ uľahčiť legálnu migráciu a poskytnúť migrantom odbornú prípravu, ale považujú sa za **obmedzené, čo sa týka rozsahu, a nie sú schopné riešiť veľké vlny migrácie z Afriky a Ázie.** V konečnom dôsledku Pakt slúži skôr ako návod na konanie, pričom mnohé jeho ustanovenia závisia od zložitých rokovaní a spolupráce jednotlivých krajín, čo spôsobuje, že niektoré výsledky sú neisté alebo pravdepodobne nebudú úspešné (ICMPD, 2021).

Na implementáciu nariadení Paktu budú členské štáty potrebovať **dodatočné finančné prostriedky na zriadenie nových štruktúr** ako sú zariadenia na kontrolu hraníc a záchytné strediská, a na zavedenie nových postupov na vonkajších hraniciach, čím sa zabezpečí, že budú mať potrebný personál a zdroje. Rozpočet EÚ na leto 2025 bude kľúčový, pretože ho bude musieť začleniť medzi ostatné programy súťažiace o financovanie. Očakáva sa, že Komisia bude generovať 600 miliónov EUR ročne tým, že bude štátom účtovať **20 000 EUR za každého žiadateľa o azyl**, ktorého sa rozhodnú nepriať, z celkového ročného počtu 30 000 osôb, ktoré sa majú presídlieť. Tento príjem je však minimálny v porovnaní s

príslušnými nákladmi: napríklad Nemecko v roku 2015 a Poľsko v roku 2022 podľa Bradyho (2024) vynaložili výdavky vo výške približne 8 miliárd EUR na riadenie situácií utečencov.

Napriek tomu, že pakt vo svojom zdôvodnení neustále odkazuje na zodpovednosť a solidaritu, **v skutočnosti upravuje zodpovednosť** (čo by mal každý členský štát urobiť, aby riešil svoj vlastný prílev neregulárnych príchodov) **oveľa jasnejšie ako solidaritu** (ako bremeno riadenia a prijímania žiadateľovi o azyl alebo ich vrátenie sa má distribuovať). Zodpovednosti sú dobre definované a jasné, ale solidarita je konfigurovaná prostredníctvom veľmi zložitého systému, v ktorom krajiny, ktoré sú povinné podporovať svojich kolegov v prvej línii, majú k dispozícii toľko alternatív, že nie je vôbec jasné ani predvídateľné, ako sa takáto solidarita prejaví. sám. Zostáva tiež zistiť, či má EÚ kapacitu zaviazat' členské štáty, ako je Poľsko, ktoré sa odmietajú zúčastniť na takejto solidarite v akejkolvek z jej foriem (Enríquez, 2024).

Plán na presídlenie **30 000 osôb ročne predstavuje len 10 % všetkých nelegálnych vstupov**, ako sa uvádza v údajoch z rokov 2022 a 2023, čo naznačuje trochu obmedzené rozdelenie solidarity. Definícia „krízových situácií a vyššej moci“, ktorá umožňuje postihnutým krajinám upraviť normy azylovej a hraničnej kontroly, rozšíriť postupy a hľadať ďalšiu podporu, zostáva nejasná. Hoci sa v Pakte spomínajú „hromadné príchody“, chýbajú mu konkrétne podrobnosti o tom, čo predstavuje takúto udalosť. Rada má

právomoc schvaľovať použitie osobitných opatrení v krízových situáciách. Na základe žiadostí niekoľkých východných členských štátov sa pojem „kríza“ rozšíril tak, aby zahŕňal politicky motivovanú masovú migráciu, ako to bolo vidieť v incidentoch v Poľsku a Litve v roku 2021 spôsobených Bieloruskom a v situácii v Ceute v roku 2021, kde kroky Maroka viedli k vstup 10 000 Maročanov vrátane mnohých maloletých v reakcii na španielsku zdravotnú starostlivosť o vodcu frontu Polisario. Tieto prípady poukazujú na potenciál budúcich **„hybridných útokov“** využívajúcich prisťahovalectvo ako nástroj politickej páky alebo vyvíjania tlaku pri diplomatických rokovaniach (Enríquez, 2024).

Odborníci vyjadrili značné obavy týkajúce sa funkčnosti dohody, pričom zdôraznili, že spoliehanie sa nového systému na spoločnú zodpovednosť výrazne zvyšuje jej zložitosť. Poznamenali tiež, že nie všetky členské štáty môžu byť ochotné prispieť potrebným úsilím. Kľúčové zložky dohody nebudú funkčné až do jari 2026, čo sú dva roky po jej oficiálnom prijatí. V tomto bode sa posúdi uskutočniteľnosť určitých prvkov na praktickú implementáciu. Zazneli obavy týkajúce sa uplatňovania „mechanizmov solidarity“, ktoré sú podrobne načrtnuté v 18 rozsiahlych článkoch v časti IV nariadenia o riadení azylu a migrácie. Zložité podrobnosti zahŕňajúce „príspevky k solidarite“, „zdieľanú solidaritu“, „fórum solidarity“, „správu o riadení migrácie“, „plán riadenia migrácie“, „distribučný kľúč“ a určenie

„migračného tlaku“ na základe 20 rôznych kritérií v jednotlivých krajinách, môžu predstavovať obrovskú výzvu a potenciálne skomplikovať záležitosti aj pre tých najšikovnejších odborníkov (Hein, 2023).

Európska komisia v júni predloží implementačný plán s cieľom načrtnúť právne a prevádzkové prvky potrebné na uvedenie nového Paktu do praxe. Potom budú mať členské štáty do januára na predloženie vlastných národných plánov. Toto cvičenie má slúžiť ako analýza nedostatkov na identifikáciu zdrojov potrebných v teréne, ako je výcvik, personál, vybavenie a zariadenia. Rozhovory o implementácii potrvajú mesiace a mohli by veľmi dobre oživiť politickú zúrivosť, ktorá v posledných mesiacoch opadla, najmä ak južné štáty požadujú množstvo peňazí, ktoré Brusel nedokáže poskytnúť. Revízia rozpočtu, na ktorej sa začiatkom tohto roka dohodli lídri EÚ, počíta s 2 miliardami eur na realizáciu ambícií Nového paktu do roku 2027. Ak však vlády prídu so serióznymi návrhmi na vybudovanie infraštruktúry a najatie nových zamestnancov, peniaze sa môžu rýchlo minúť. Kritici tvrdia, že Pakt umožní národom zadržiavať migrantov na hraniciach a deti s odtlačkami prstov. Tvrdia, že je to zamerané na to, aby sa ľudia nedostali von a porušuje ich právo požiadať o azyl. Mnohí sa obávajú, že to bude mať za následok bezohľadnejšie dohody s chudobnejšími krajinami, ktoré ľudia opúšťajú alebo prekračujú, aby sa dostali do Európy.

Ak to zhrnieme, Pakt EÚ o migrácii a azyle sa stretol s viacerými kritikami, ktoré sa primárne sústreďovali na jeho vnímané nedostatky v účinnom riadení migrácie, riešení problémov v oblasti ľudských práv a zabezpečení spravodlivého rozdelenia záťaže medzi členské štáty EÚ.

Tu sú hlavné oblasti kritiky:

1. Nedostatok jednotného štatútu utečenca – Pakt nevytvára jednotný štatút utečenca pre celú EÚ, čo znamená, že utečenci uznaní v jednom členskom štáte nemôžu automaticky žiť alebo pracovať v inom štáte. To prehĺbuje národné rozdiely a obmedzuje slobodu pohybu pre uznaných utečencov v rámci EÚ (ECRE, 2024).

2. Nedostatočná odpoveď na otázky ľudských práv – kritici tvrdia, že Pakt dostatočne nezabezpečuje práva žiadateľov o azyl a migrantov, najmä pri hraničných postupoch, ktoré môžu viesť k zamietnutiu alebo skrátenému zamietnutiu žiadostí o azyl. Objavili sa obavy týkajúce sa zadržiavacích praktík a neprimeraných životných podmienok v prijímacích strediskách (Human Rights Watch 2024; Amnesty International, 2024).

3. Neadekvátne riešenia pre repatriáciu odmietnutých žiadateľov o azyl – Pakt sa opiera o existujúce dohody s krajinami pôvodu o návrate odmietnutých žiadateľov o azyl, ale mnohé z týchto dohôd sú slabé alebo neexistujú. Len asi 20 % osôb, ktorým

bol nariadený návrat, je úspešne repatriovaných, takže mnohí v Európe zostávajú v dlhotrvajúcom právnom vákuu. To poukazuje na závislosť od zahraničnej politiky, ktorú Pakt nemôže priamo kontrolovať (Európsky dvor audítorov, 2024; Inštitút pre migračnú politiku, 2024).

4. Neriešenie základných príčin migrácie – Pakt zdôrazňuje bezpečnosť hraníc a repatriáciu, ale chýbajú mu komplexné stratégie na riešenie základných príčin migrácie, ako sú konflikty, chudoba a nedostatok legálnych migračných ciest. Kritici tvrdia, že bez riešenia týchto základných problémov bude nelegálna migrácia pokračovať (Medzinárodná organizácia pre migráciu 2024; UNHCR, 2024).

5. Pokračujúce zat'azenie štátov v prvej línii – napriek návrhom mechanizmov solidarity, ako je premiestnenie alebo finančné príspevky, štáty v prvej línii ako Grécko, Taliansko a Španielsko naďalej znášajú neúmernú záťaž pri riadení príchodov. Nepovinný charakter týchto solidárnych príspevkov znamená, že štáty si môžu vybrať finančnú podporu pred prijímaním migrantov, čo efektívne nerozdeľuje zodpovednosť (Európska iniciatíva stability, 2024; Pozorovateľ EÚ, 2024).

6. Závislosť od vonkajšej spolupráce – Pakt sa vo veľkej miere opiera o spoluprácu s krajinami mimo EÚ pri kontrole migračných tokov, ako sú dohody s krajinami ako Egypt, Tunisko a Maroko. Tieto partnerstvá sú však často nestabilné a závisia od politickej

dynamiky, čo môže podkopať schopnosť EÚ dôsledne riadiť migráciu (Európska rada pre zahraničné vzťahy, 2024; Brookings Institution, 2024).

7. Nerealistické očakávania v boji proti obchodovaniu s ľuďmi – prístup Paktu k boju proti obchodovaniu s ľuďmi a sieťam prevádzachstva je kritizovaný ako neúčinný, pretože tieto siete sú decentralizované a prispôsobivé. Pašeráci fungujú vo flexibilných, neformálnych štruktúrach, ktoré sa nedajú ľahko rozložiť iba akciami na presadzovanie práva (Globálna iniciatíva proti nadnárodnému organizovanému zločinu, 2024).

8. Obmedzený rozsah talentových partnerstiev – zatiaľ čo Talentové partnerstvá majú za cieľ vytvárať cesty legálnej migrácie a poskytovať školenia pre migrantov, považujú sa za skromné a nedostatočné na uspokojenie veľkého dopytu po migrácii z krajín Afriky a Ázie. Rozsah týchto programov nezodpovedá objemu nelegálnej migrácie, čo obmedzuje ich vplyv (Inštitút pre migračnú politiku, 2024; Medzinárodná organizácia práce, 2024).

9. Obavy z hraničného konania – Pakt zavádza prísnejšie hraničné postupy, ktoré by mohli viesť k urýchleným rozhodnutiam o azyle a zrýchleným deportáciám, čo vyvoláva obavy o riadny proces a možnosť neoprávneného zamietnutia žiadostí o azyl (Agentúra Európskej únie pre základné práva, 2024).

10. Nedostatočné zameranie na integráciu – kritici tvrdia, že pakt nevenuje dostatočnú pozornosť dlhodobej integrácii migrantov a utečencov do európskych spoločností. Integrácia je kľúčová pre sociálnu súdržnosť, napriek tomu sa pakt zameriava najmä na kontrolu, odstrašovanie a repatriáciu (OECD, 2024; správy Európskej komisie o integrácii, 2024).

ZÁVER

Nariadenia paktu sa majú implementovať v júni 2026. Dovtedy má Komisia v pláne prediskutovať s členskými štátmi, ako tieto nariadenia účinne uplatňovať, pričom zabezpečí, aby boli pripravené s potrebnou hraničnou infraštruktúrou a administratívnymi procesmi na vybavovanie žiadostí o azyl. Počas viac ako dvojročného obdobia po schválení Európskym parlamentom a pred jeho aktiváciou bude Komisia pracovať na zabezpečení politického záväzku všetkých členských štátov dodržiavať pravidlá. Toto úsilie naráža na značné prekážky, najmä v dôsledku odporu Poľska a Maďarska, ako aj obavy nemeckých spolkových krajín, ktoré sú najväčším príjemcom žiadateľov o azyl v EÚ. Nemecko, napriek tomu, že priamo neprijíma nelegálnych žiadateľov o azyl kvôli svojej geografickej polohe, prijíma najvyšší počet utečencov z iných členských štátov. Táto situácia zaťažuje

spolkové krajiny zodpovedné za riadenie utečencov a prispela k vzostupu krajnej pravice v Nemecku, čo ovplyvnilo zmenu v postoji hlavných politických strán k azylovej politike. Nemeckí predstavitelia často vyjadrujú potrebu solidarity zo strany iných krajín, čo je sentiment, ktorý, zdá sa, Pakt prehliada a uprednostňuje štáty s vonkajšími hranicami. CDU, hlavná opozičná strana, plánuje využiť externalizáciu ako kľúčovú stratégiu s cieľom uzavrieť dohody s tretími krajinami o spracovaní žiadostí o azyl mimo EÚ. Tento prístup, podobný nedávnej dohode medzi Talianskom a Albánskom, by potenciálne mohlo uplatňovať Nemecko s kandidátskymi krajinami EÚ na východe. Takéto postupy, hoci sú prospešné pre členské štáty EÚ, môžu brániť integračným procesom týchto krajín do EÚ a Schengenu. **Očakáva sa, že po implementácii bude Pakt čeliť politickým, právnym a medzinárodným výzvam.**

V druhej polovici roku 2024 prevezme predsedníctvo Rady EÚ Maďarsko, pričom Poľsko a Dánsko ho prevezmú v roku 2025. Vzhľadom na to, že Maďarsko a Poľsko boli historicky proti Paktu a Dánsko prijalo prísnejšie postoje z dôvodu čiastočného vyňatia z azylovej politiky EÚ od roku 1992, je nepravdepodobné, že tieto krajiny budú tento Pakt horlivo obhajovať. **Táto situácia spochybňuje úplnú implementáciu Paktu do leta 2026,** Pakt tiež čelil **značnej kritike zo strany mimovládnych organizácií** zameraných na práva utečencov a prisťahovalcov, čo naznačuje potenciálne právne problémy, najmä proti „postupom na hraniciach“

a právnej podpore poskytovanej tým, ktorých sa to týka. Nestabilita v regiónoch ako Sahel v Afrike, na Blízkom východe a vo východnej Európe, vrátane Ukrajiny, pravdepodobne zvýši migráciu do EÚ, čím sa zvýši politické napätie súvisiace s riadením azylu. **Bez výrazného pokroku v oblasti deportácií alebo vzťahov s krajinami pôvodu nemusia štruktúry Paktu účinne obmedziť nelegálne prísťahovalectvo.** Ak by tieto výzvy bránili uplatňovaniu Paktu, mohli by sme byť svedkami posunu smerom k prísnejším politikám v rámci členských štátov, **zvýšeným hraničným kontrolám v rámci Schengenského priestoru a tendencii zadávať spracovanie azylu do krajín mimo EÚ.** Mohlo by to ovplyvniť nielen riadenie migrácie, ale aj signalizovať ťažkosti EÚ pri koordinácii reakcií na spoločné výzvy, pričom by sa zdôraznila jej politická zraniteľnosť.

Dve kľúčové obavy sú, či členské krajiny plne implementujú plán a či Európska komisia, výkonná zložka EÚ, bude presadzovať nové nariadenia vzhľadom na svoju históriu neuplatňovania existujúcich. Komisia plánuje do júna predstaviť spoločný implementačný plán, v ktorom načrtne stratégiu a časový plán aktivácie paktu v priebehu nasledujúcich dvoch rokov vrátane konkrétnych cieľov pre EÚ a jej členské štáty. Iniciácia však môže čeliť problémom, najmä preto, že Maďarsko, silný odporca reforiem, prevezme predsedníctvo EÚ na šesť mesiacov počnúc 1. júlom, čo môže tento proces skomplikovať.

Po dôkladnom procese konečnej dohode, žiaľ, chýbajú kľúčové prvky. **Pre EÚ to predstavuje premárnenú príležitosť**, pretože nerieši nedostatky dublinského systému a naďalej kladie primárnu zodpovednosť za spracovanie žiadostí o azyl na počiatočné krajiny vstupu vrátane Grécka, Talianska a Španielska. Okrem toho je pravdepodobné, že nové reformy v oblasti migrácie a azylu povedú k zvýšenému odmietaniu, nadmernému spoliehaniu sa na zadržiavanie a neadekvátnym postupom na hraniciach, pri azyloch a návratoch. Absencia bezpečných a zákonných ciest do Európy spolu s nedostatkom účinného mechanizmu dohľadu nad hraničnými a azylovými procesmi negatívne ovplyvní azylový systém ako celok.

Pokiaľ ide o spoluprácu s tretími krajinami, Pakt opakuje chybu externalizácie migračných politík, stratégie, ktorá bola krátkozraká s vážnymi nezamýšľanými výsledkami, ako je vykorisťovanie migrantov tretími krajinami a porušovanie ľudských práv. Prebiehajúce diskusie na úrovni EÚ navyše prehliadajú potrebu účinných integračných politík a rôznych prístupov k integrácii migrantov a utečencov v jednotlivých členských štátoch. Pakt neponúka holistickú, dlhodobú stratégiu integrácie. Na vyriešenie tohto problému a na dosiahnutie spravodlivého spoločného azylového systému EÚ je nevyhnutné, aby sa EÚ zasadzovala za jednotné integračné politiky a zabezpečila implementáciu najvyšších integračných štandardov svojimi členskými štátmi.

Keďže nový Pakt o migrácii postupuje do svojej implementačnej fázy, je jasné, že načrtnuté opatrenia úplne neriešia súčasné potreby. Je tu teda výzva na posilnenie hraničných kontrol EÚ a návrh na spracovanie žiadostí o azyl mimo EÚ.

Zdroj: Emerging Europe

ZDROJE:

AMNESTY INTERNATIONAL. 2024. Online: [Amnesty International](#)

BAKOWSKI P. 2023. *Understanding EU counter-terrorism policy*. European Parliament Think Tank. Online: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2023\)739395](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2023)739395)

BRADY,H. 2024. '*Breaking taboos: EU asylum reform and the challenge of migration*', EuroComment, 2024/1.

BROOKINGS INSTITUTION. 2024. Online: [Brookings](#)

BRTNICKÝ, M. 2016. *Evropskáú nie a prostor Arabského Středomorí*, Blízky partner, nebo nebezpečná periferie? Brno: Centrum pro stadium demokracie a kultury, o.p. (CDK), 2016. – 275 stran, ISBN 978-80-7325-406-3

COM, 2015. COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Action Plan against migrant smuggling (2015 - 2020). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52015DC0285>

CÎRLIG, Carmen-Cristina. 2022. Strengthening Europol's mandate. EPRS | European Parliamentary Research Service. Members' Research Service. PE 690.645 – July 2022. Online: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690645/EPRS_BRI\(2021\)690645_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690645/EPRS_BRI(2021)690645_EN.pdf)

ECLAN, 2022. Regulation (EU) 2022/991 amending Regulation (EU) 2016/794. Online: <https://eclan.eu/en/eu-legislatory/regulation-eu-2022-991-amending-regulation-eu-2016->

[794-as-regards-europol-s-cooperation-with-private-parties-the-processing-of-personal-data-by-europol-in-support-of-criminal-investigations-and-europol-s-role-in-research-and-innovati](#)

EMERGING EUROPE, 2020. Online: <https://emerging-europe.com/analysis/tension-rises-in-emerging-europe-as-region-prepares-for-new-wave-of-migrants/>

EESC, 2024. Online: <https://memportal.eesc.europa.eu/WIP/Board?bodies=SOC>

European Court of Auditors. 2024. Online: [European Court of Auditors](#)

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (FRA). 2024. Online: [FRA](#)

EURACTIV, 2024. Online: <https://www.euractiv.com/section/development-policy/news/eu-to-use-overseas-aid-for-refugee-crisis-at-home/>

EUROPEAN STABILITY INITIATIVE (ESI). 2024. Online: [ESI](#)

EUROPEAN COUNCIL ON REFUGEES AND EXILES (ECRE), Policy Papers and Briefings. 2024. Online: [ECRE Reports](#)

EU Observer. 2024. Online: [EU Observer](#)

EUROPEAN COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS (ECFR). 2024. Online: [ECFR](#)

EUROPEAN COUNCIL ON REFUGEES AND EXILES (ECRE), 2024. Policy Papers and Briefings. Online: [ECRE Reports](#)

ENRÍQUEZ, C. G. 2024. The EU Pact on Migration and Asylum: context, challenges and limitations. Elcano Royal Institute. Online: https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/the-eu-pact-on-migration-and-asylum-context-challenges-and-limitations/#_ftnref1

EUROSTAT, 2024. Statistics Explained: Migration and migrant population statistics. Online: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#Migrant_population:_27.3_million_non-EU_citizens_living_in_the_EU_on_1_January_2023

EUROSTAT, 2024. Enforcement of immigration legislation statistics. Online: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Enforcement_of_immigration_legislation_statistics

EUROPEAN COUNCIL/ COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION. 2024. Fighting migrant smuggling and human trafficking. Online: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/migrant-smuggling-human-trafficking/>

EUROPEAN COMMISSION, 2023. *2023 State of the Union Address by President von der Leyen*. Online: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_23_4426

EUROPEAN COMMISSION, 2024a. *Migration management*. Online: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management_en

EUROPEAN COMMISSION, 2024b. *Pact on Migration and Asylum*. Online: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en

EUROPEAN COMMISSION, 2024c. *Managing migration responsibly*. Online: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/story-von-der-leyen-commission/managing-migration-responsibly_en

EUROPEAN COMMISSION, 2024d. *Common Implementation Plan to turn the Pact on Migration and Asylum into a reality*. Online: https://home-affairs.ec.europa.eu/news/common-implementation-plan-turn-pact-migration-and-asylum-reality-2024-06-12_en#:~:text=2%20min%20read-,Common%20Implementation%20Plan%20to%20turn%20the%20Pact%20on%20Migration%20and,rules%20on%20migration%20in to%20practice.

EUROPOL, 2024. *European Migrant Smuggling Centre – EMSC*. Online: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-serious-and-organised-crime-centre-esocc/european-migrant-smuggling-centre-emsc>

EUR-Lex, 2002. Council Directive 2002/90/EC of 28 November 2002 defining the facilitation of unauthorized entry, transit and residence. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32002L0090>

EUR-Lex. 2023. *Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on enhancing police cooperation in relation to the prevention, detection and investigation of migrant smuggling and trafficking in human beings, and on enhancing Europol's support to preventing and combating such crimes and amending Regulation (EU) 2016/794*. COM/2023/754 final. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2023:754:FIN>

EUR-Lex, 2002. 2002/946/JHA: Council framework Decision of 28 November 2002 on the strengthening of the penal framework to prevent the facilitation of unauthorised entry, transit and residence. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32002F0946&qid=1606914753204>

EU LAW ANALYSIS, 2020. Online: <https://eulawanalysis.blogspot.com/2020/11/the-new-pact-on-migration-and-asylum.html>

FARGUES, P. 2013. Foreword. In: Fargues, Philippe (eds.): *EU Neighbourhood*

FRONTEX, 2024. Online: <https://www.frontex.europa.eu/careers/who-we-are/why-us/>

GLOBAL INITIATIVE AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME. 2024. Online: [Global Initiative](#)

HEIN. Ch. 2023. Pact with the devil, or a big fresh start? Controversial views on the EU's New Pact on Migration and Asylum. Heinrich-Böll-Stiftung. Online: <https://gr.boell.org/en/2024/03/28/pact-devil-or-big-fresh-start-controversial-views-eus-new-pact-migration-and-asylum>

HUMAN RIGHTS WATCH, 2024. Online: [Human Rights Watch](#)

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR MIGRATION (IOM), 2024. Online: [IOM](#)

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION (ILO). 2024. Online: [ILO](#)

IOM, UN Migration, 2017. Online: <https://www.iom.int/events/smuggling-migrants-trafficking-persons-and-contemporary-forms-slavery-including-appropriate-identification-protection-and-assistance-migrants-and-trafficking-victims>

MIGRATION REPORT 2013. Florencie: European University Institute,

ICMPD, 2021. TAPPING INTO GLOBAL TALENT - Putting the EU Talent Partnerships in Motion. Online: <https://www.icmpd.org/news/import-news-september/tapping-into-global-talent-putting-the-eu-talent-partnerships-in-motion>

MIGRATION POLICY INSTITUTE (MPI), 2024. Online: [MPI Reports](#)

IOM, UN Migration. 2024. *Migration and Migrants: Regional Dimensions and Developments*.

Online: <https://worldmigrationreport.iom.int/what-we-do/world-migration-report-2024-chapter-3/europe>

KETTERER, J. 2001. *Networks of Discontent in Northern Morocco: Drugs, Opposition and Urban Unrest*. Middle East Report, 2001, No. 218,

LUYTEN K. 2024. *Stronger role for Europol to fight migrant smuggling and human trafficking*. BRIEFING EU Legislation in Progress EPRS | European Parliamentary Research Service. Members' Research Service. PE 760.364 – March 2024

<https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/unpacking-the-most-contested-elements-of-the-eus-new-migration-and-asylum-pact>

OECD, European Commission reports on Integration, 2024. OECD | Online: [European Commission](#)

SCHUG, S. 2024. Unpacking the most contested aspects of the EU's new Migration and Asylum Pact. The Parliament. Online: <https://www.theparliamentmagazine.eu/news/article/unpacking-the-most-contested-elements-of-the-eus-new-migration-and-asylum-pact>

PARLIAMENTARY ASSEMBLY, 2022. Online: <https://pace.coe.int/en/news/8864/european-anti-trafficking-day-our-legal-obligation-to-prevent-exploitation-or-abuse>

REUTERS, 2016. Online: <https://www.voanews.com/a/eu-proposes-new-asylum-rules-stop-migrants-crossing-europe/3417702.html>

STATEWATCH, 2023. Expansive new police powers hidden behind EU's migrant smuggling proposals. Online: <https://www.statewatch.org/news/2023/december/expansive-new-police-powers-hidden-behind-eu-s-migrant-smuggling-proposals/>

TAS, S. 2023. *The dangerous increasing support of Europol in national criminal investigations: An additional layer of complexity*. SAGE Journals. Volume 14, Issue 4. <https://doi.org/10.1177/20322844231214482>. Online:

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/20322844231214482>

UN REFUGEE AGENCY. 2013. *Syrian Refugee Regional Response: Regional Overview*.

UN REFUGEE AGENCY, 1. 6. 2015, <<http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>>.

WORLD CUSTOMS ORGANIZATION (2011): Customs and Drugs Report 2010. World Customs Organization, 1. 6. 2015,

<<http://www.wcoomd.org/layouts/ConstructionKit/SolrLinkHandler.ashx/?id=AD62250>

10DFE4EC2A4379E72CDC559E9&lang=en>.

UNHCR. 2024. Online: [UNHCR](#)

PATRIOTS

FOR EUROPE FOUNDATION

Štúdiá publikovaná nadáciou Patriots for Europe Foundation v roku 2024

25 Boulevard Romain Rolland - 75014 – Paríž – Francúzsko

Identifikačné číslo SIRET: 823 400 239 00021

contact@id-foundation.eu - www.pfe-foundation.eu

Riaditeľ: Raphaël Audouard

**Nadácia Patriots for Europe Foundation je čiastočne financovaná
Európskym parlamentom a za tento obsah nesie výlučnú zodpovednosť.**